

Nsân Kapâyĩ Yesu wĩ na

Yesu Crise ma ngii

¹ Driyẽ wātāhā yaha, wii tuu ma Yāhā Yě Yor u pye le nii wa. U pye Yāhā ne, woo ge pye Yāhā.

² Ke fegbecāā na, u pye Yāhā ne. ³ Woo kāmāy na wān bye tāhā; ngaa wee yīnde na mii woo sē kē u ta ke n nii ye. ⁴ Woo u ma yrā, yrāṅ wān bye ye, loo yrā n nii cāā- nawee- ye. ⁵ Woo wii u ma pe Cāāfua, u ba dye wamfa nsoho wo, pe wamfa -sē pe cāā- wĩ sye.

⁶ Yāhā n ba dya waa nō wāā, pe naa u yee Nsān. ⁷ Woo n pa ma ba u Cāāfua wĩ gbe yi nawee- ye, pe waha u Cāāfua ta pe Yater. ⁸ U Nsān woo sē kē tuu pye u Cāāfua ye; woo kē Yāhā u nō wāā ma yee u ba u Cāāfua wĩ tōr yar nawee- na. ⁹ Woo Cāāfua nwo ma cīinde cāā- ne. Woo kē tuu pa driyẽ wo, ma nii cāā- le nawee- wo. ¹⁰ Woo kē, Yāhā driyẽ tāhā u kāmāy na. U pye driyẽ laam wo, pe driyẽfa sē ba u yāṅ cā ye. ¹¹ U pa u terfa ye, u terfa sē -sē ba u sya ye. ¹² Mpāy pe -sē u wĩ sya cīinde, ma u ta pe Yater, u koho klahasaha wāā poo kē, pe waha nii Yāhā pii. ¹³ Poo mpāy pe see ke syi, waa ntōr kalaa wee ye, waa tyāhā kalaa wee ye, waa syihi wĩ sē ne ye, Yāhā wĩ ne.

¹⁴ Yāhā Yě Yor wā klaha nawee, woo kē Yāhā Dya Yesu Crise ne. U n tege ba nawee- nsoho wo. U pa Yāhā laantār wũhũ ne, tesē cīinde wũhũ ne,

wâkuayãã wee te na ye. Wo sê u nayõr yãŋ naa n yai ye, nayõr tii syi Yãhã Dyapuai nen ya kê u ga waha te yãã u Tuhufua Yãhã ye.

¹⁵ Nsân u wĩĩ tẽ yi nawee- ye ma yee: «Woo wĩĩ kê tẽ ba pãã ma yee: Wii tuu ga pa ta kur ye, u cêr yaha ra kê, u cãã pye lɛ nii wa ra yaha.»

¹⁶ Wâkuayãã wee u laantâr wũhũ na ye. U ke wãã wo kê, ma maha kaa taha wo na, wâkuayãã wee ye. ¹⁷ Wo faale wãdyaha Musa bii ke Yãhã kãnde yar wo na. Ma sê yee ke laantâr wũhũ na, tesê ke cĩinde wũhũ ne, u Yãhã Yĩndefua Yesu Crise woo kê tuu pa koo ngĩĩ ne. ¹⁸ Waa sê Yãhã yãã yãã ye, Yesu wii u ma ke Dyapuai nen ya, ma maha ma Yãhã, ma crã nii Yãhã tãy, woo kê tuu Yãhã wĩĩ gbe yi nawee- n ke cã.

Nsân nawee- tããfua yẽ kaplãŋ
(*Mat 3.1-12; Mar 1.1-8; Luke 3.1-18*)

¹⁹ Le kungbãŋ Yurusalem laam wo, pe Yiifeyahaseefa pye. Pe n Yãhã yũndefa mpãy lɛhɛ wãã, tesê Lewi kur kuɛ pii mpãy ne Nsân ye. Pe n yir ke Yurusalem wo, ma ga yi u Nsân na, ma u yey ma yee: «Nwasyifua kê ma ne?» ²⁰ U Nsân sê gbã tã pe na ye, u n le tõr yi gbɛgbɛ pe yĩnde na ma yee: «Ndoo sê kê u Yãhã Yĩndefua Crise ne ye.» ²¹ Pe n maha u yey ma yee: «Ah nwasyifua -sê kê ma ne? Mboo la Yeli?» Nsân n pe pye ma yee: «Aye, ndoo sê kê ye.» Pe n maha u yey taha ma yee: «Mboo la u Yãhã kaplãŋ tõrfua?» U n maha yee: «Aye». ²² Pe n u yey taha yahamba ma yee: «Ah nwasyifua -sê kê ma ne? Wo yai wo laa loo cã ma wĩĩ na, wo ga tõr mpãy ye pe wo lɛhɛ. Mii tõr wo yar nawee wii ter syi kê ma ne.»

²³ Nsān n pe pye ma yee: «Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa bii le pāā yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Waa yīmbui n yi drawaha fla wo, ma nii n yee:

-Ye Yīnfua Yāhā wāpaŋ kānde gbihi yaha ke kē!> »

Nsān n maha le pāā pe ye ma yee: «Yīmbui lii le n yi drawaha fla wo, ndoo yīmbui ne.»

²⁴ Pe tēnlēhe mpāy pe lēhe wāā Nsān ye, Yiifēe-yahaseefa mpāy pe n yee Farisyē, poo mpāy -sē pye pe ne. ²⁵ Poo mii n u yey ma yee: «Ke ma pye ma wee u Yāhā Yīndefua Crise ye, ma wee Yeli ye, ma maha wee u Yāhā kaplāŋ tōrfua ye, ah nwa -sē ta ma n nii nawee- tāā n yi loho wo?»

²⁶ Nsān n -sē pe pye ma yee: «Ndo, n nwo, tē n nii nawee- tāā loho ne; waa sē ma pe nawee-laam wo, tee sē cā ye. ²⁷ Woo nwo ga ba le koho yigi ra kur ye. U cēr yaha ra kē, ta syi gε sē yai u ntān sale wāfer ne u trε na ye.»

²⁸ Koo ngī bye pye Gbetane wo, Yurdane lafeŋ kūndi ngaa ye, Nsān tuu naa nawee- tāā loho ne na.

Nsān Yesu yee u Yāhā Mbapēnge

²⁹ Koo yīnšyii wo, Nsān n Yesu yāā tuu n pai u fla na, u n pe nawee- pye ma yee: «U Yāhā Mbapēnge nwo, wii Yāhā u ta, ma ga driyē nawee- kapee- foho gbe kāā pe na. ³⁰ Woo wīi kē tē ba naa n pāā ma yee: Waa ma tuu ga pa ta kur ye, u cēr yaha ra kē. U cāā pye lε nii wa ra yaha. ³¹ Ndo bya, n sē ba u cā ye. N pa, ma ba nawee- tāā n yi loho wo, loo le ga waha ta, Yiisrēfa n waha cā yoo kē u ne.» ³² Nsān n le

yãã, ma le pãã ma yee: «N Yãhã Yrã Fãnga yãã, le tege yãhãyiŋ na kãnsyã waa dyaŋ, ma ba too kuee u yiŋ na. ³³ N sê ba u cã ye, Yãhã gii ke -sê ra nɔ wãã ta n ba nii nawee- tãã n yi loho wo, koo ke ba ra pye ma yee: «Wii raa ga ba yãã, ta Yrã Fãnga le ga tege kuee u na, woo kē u ga ba naa nawee- tãã ta Yrã Fãnga ne.» ³⁴ Ndoos Nsân loo nde yãã ra yiŋde ne, ma ga le pãã yi, n ye yar woo kē u Yãhã Dya.»

Mpãy Yesu u cãã yãŋ yi u kãnyãrwai

³⁵ Koo yiŋsyii wo, Nsân maha pye loo teele nen ya wo, u kãnyãrwai syãm mpãy ne. ³⁶ U n maha ba Yesu yãã tuu n ter. U n maha yee: «U Yãhã Mbapēnge nwo!» ³⁷ U Nsân kãnyãrwai syãm mpãy pe pye u ne, pe u kapãn luhu ke syi, pe n taha Yesu na. ³⁸ Yesu n ba klaha yãŋ, ma pe yãã pe u taha n naha, u n pe yey ma yee: «Ah le ma mii?» Pe n u pye pe yor wo ma yee: «Arbi, ma n syã na?» Ke Arbi yiŋtaha kē kaicãfua. ³⁹ U n pe pye ma yee: «-Ye pa yaa yãŋ!» Pe n ka, maa u syãsaha yãŋ. Ke -sê pye yaiyiŋ tratra. Pe n koo per yai kua u ne.

⁴⁰ Poo nawee- syãm mii, pe ba Nsân kaplãŋ luhu, ma dur yi u kur kuε ye, ma taha Yesu na pe kuãŋ ne, pe laam wo Syimu Pyar cĩfua Andere pye. ⁴¹ Andere n cãã ka, ma ga u lɛfua Syimu wãã, ma u pye ma yee: «Wo u Meesi yãã.» Ke Meesi yiŋtaha kē: Yãhã Yiŋdefua Crise. ⁴² U Andere n Syimu yigi ga Yesu fla na. Yesu n u yãã ma yee: «Mboo sê na Nsân dya Syimu? Pe naa ma yee yagaa Sefase.» Ke Sefase myaha

ma wăcɛŋ Pyar myaha ne. Te myar yĩntaha ntẽmblaha.

⁴³ Koo yĩŋsyii wo, Yesu n le ta woo ga ka Galɛɛ kuɛ kãntraha na. Tuu Filipe wãã sya, u n u pye ma yee: «Naa n taha ra na.» ⁴⁴ U Filipe -sẽ wãã naa n yi Pyar ne, tesẽ u cĩĩfua Andere ne klo nen wo, lii pe naa n yee Gbesyata. ⁴⁵ Loo kur ye, Filipe n ga Natanelu wãã sya, ma u pye ma yee: «Faale wo, wii wĩĩ Musa tuu yrũhũ le yaha Yãhã sabangbãŋ wo, tesẽ pe Yãhã kaplãŋ tõrfa u wĩĩ pãã, wo u yãã: Nasarɛtefa Yosefe dya Yesu kẽ.» ⁴⁶ Natanelu n u pye ma yee: «Kayĩ lii syi -sẽ ma, le ga waha yi Nasarɛte wo?» Filipe n u pye ma yee: «Pa yãŋ!»

⁴⁷ Yesu tuu Natanelu yãã tuu n pai u fla na, u n nde pãã u wĩĩ na ma yee: «Cĩĩnde Yiisrɛfa naa waa nwo, dawar wee u laam wo ye.» ⁴⁸ Natanelu n u yey ma yee: «Ma pye mii ma ra cã?» Yesu n u pye ma yee: «N naa ma yãã. Ma sã pye la nasar nkugu flãhã tãy, Filipe n cã ga ma yee?» ⁴⁹ Loo na, Natanelu n u pye ma yee: «Yĩŋfua, Yãhã Dya kẽ ma ne, mboo maha ma Yiisrɛ kãntraha Yĩŋfua.» ⁵⁰ Yesu n u pye ma yee: «Tẽ ma pye ma yee, n ma yãã nasar nkugu flãhã tãy, loo ya la le ma ta ma n ra ta ma Yater? Maa maha ba kãnkãy yãã, ke gbobo loo nde na. ⁵¹ Ta n cĩĩnde nde pãã ye ye, yaa ba naa yãhãyĩŋ yãã ke yãr n yaha, ye n naa yãhãyĩŋ tẽnlehe ye yãã pe n dugu, ma dur tege n pai u Nawee Puee fla na.»

2

Yesu loho wã klaha defĩ

¹ Plii tãã kur ye, pe n nii cafãn taa yigi Galele kãntraha na, klo laa wo pe n yee Kana. ² Yesu nahafua pye pe cafãn yigifa ne. Pe n Yesu yee, woo tesẽ u kãnyãrwai ne, pe n ka te cafãn disaha wo.

³ Pe n nii te cafãn dir di, defĩĩ n ba kua pe cafãn yigifa ye. Yesu nahafua n u pye ma yee: «Defĩĩ yãŋ, tuu kua pe ye.» ⁴ Yesu n u pye ma yee: «Ah yaa, lii ma wo nsoho wo ma ne? Ta yale sã no wa ye.» ⁵ Yesu nahafua n pe dirlafa pye ma yee: «U ma sya yee tee pye mii, -ye pye ke syi!»

⁶ Ke fla -sẽ na, ntẽmbar gbããwɔr kuay raa -sẽ pye, Yiiifee- pe ba ta, ma naa pe kãnde kapĩĩ loho ku le naa n yaha. ⁷ Yesu n pe dirlafa pye ma yee: «-Ye loho ku, ye too gbããwɔr nde yĩĩ!» Pe n loho ku te yĩĩ tata. ⁸ Loo na, u n pe pye ma yee: «-Ye kaa ku gblãhã gaa laam wo, ye ga wãã yãŋ diryĩntaha yifua kẽ!» Pe n kaa ku, ma ga wãã u kẽ. ⁹ Te lor bye -sẽ ba wã klaha defĩĩ. U diryĩntaha yifua, tuu u wo yãŋ, u defĩĩ wãtãy n u laam wo. U sã cã woo defĩĩtãhã nwo syi yi na ye, mpãy pe -sẽ ba ke loho ku, poo ba u yisaha cã. U diryĩntaha yifua n u cafãn yigifua yee ba, ¹⁰ ma ba u pye ma yee: «Ah ndee ngaa dyaŋ, defĩĩtãhã woo pe ma ne cãã la wãã nawee- kẽ, u ma pe yigi wa pe cã naa ke sahasaha la, ah mboo -sẽ koho far u defĩĩtãhã na u n sya yagaa dye.»

¹¹ Yesu u laanwo wũhũ wãpyeŋ koho fe yigi koo syi. Le pye Galele kãntraha klo nde wo pe n yee Kana. U u ya yi yar ke syi, u kãnyãrwai n u wĩĩ sya cĩĩnde.

¹² Loo kur ye, u n ka Kapornu wo, u nahafua ne u cĩĩfa ne ma suhu u kãnyãrwai ne. Pe n ga

kuee ke fla na, ma plii raa pye.

Yesu laam war pe Yiiffee- ne Yāhā kangbāṅ wī na

(Mat 21.12-13; Mar 11.15-17; Luke 19.45-46)

¹³ Yiiffee- syayaha gbar te ba nɔ gbe taha, Yesu n ka Yurusalem wo. ¹⁴ Yāhā kangbāṅ kāndi wo, u n nyer parfa yāā, mbaa parfa ne, nasar kate parfa ne, ma maha war turfa bya yāā pe tege nii ga pe tabal tāy. ¹⁵ Yesu n namihi ta, ma sāngblā fan, ma pe bye kar yi wāā ke Yāhā kangbāṅ nkur ye, pe mbaa ne, pe nyer ne. Ma dur, ma war turfa tabal tra cāār wāā pe kē, pe war n yrāhā, ¹⁶ ma nasar kate parfa pye ma yee: «-Ye pe gbe yi kāā nwo! Ya'a syi ta Tuhufua Yāhā kaha ta ye cātrosaha ye!»

¹⁷ Yesu tuu nde pāā, u kānyārwai n Yāhā sabangbāṅ kapān nde tai cā, nde le n yee:

«Yāhā, ma kaha wī sron gboho ra laam wo, mii naa dyaṅ ke ga ba ra suhu tāṅ.»

¹⁸ Yiiffee- yahaseefa pe u yāā nde pyesaha wo, pe n ba u yey ma yee: «Taa nwo taa nde pye ke syi, laanwo wī lii loo taa -sē ga pye, wo n waha cā ma tāhā kē le wāpyeṅ ne?» ¹⁹ Yesu n pe pye ma yee: «-Ye Yāhā kangbāṅ nge yoho yāṅ, yaa yāā plii tāā wuhu, n ke fāā le!» ²⁰ Pe Yiiffee-yahaseefa n u pye ma yee: «Yāhā kangbāṅ nge wāfāātāṅ ke dyε- gbeesī wūhū kuay gbe, mboo ma -sē yee, pe ma ke traha, taa ga waha ke dur fāā kua plii tāā ya!» ²¹ Yesu -sē nwo, ngii u naa n yāṅ, koo kē u ya koho kadye ne. ²² Koo kē tuu ba ku, plii tāā wuhu u n yir gbā wo, ma pa gbaafa ye, u kānyārwai n ke kaplāṅ tai cā, tuu ba nkāy

pãã. Loo nde n pe ta pe n Yãhã sabangbãŋ kai-sya cĩinde, ma suhu Yesu yẽ kaplãŋ nkãy ne tuu ba tõr.

²³ Yesu tuu pye ke dyaŋ Yurusalem wo, te syayaha gbar cãã na, laanwo wũhũ nkãy tuu naa n pye, koo ngĩ n ba ta nawee- mpãy n u wĩ sya cĩinde. ²⁴ Yesu sã -sã ba sya ma koho taha yaha pe wĩ na ye. U tee ba pe cã laha, poo tesẽ pe laam wũhũ bye ne. ²⁵ U sã naa n ke pe naa nawee wĩ tõr u ye ye; u ma nawee yaŋ, u u laam wũhũ bye yãã.

3

Yesu Nikodemu ne

¹ Yiifee- yahaseefua waa -sẽ nwo tuu pye, pe naa n yee Nikodemu. Farisyẽ ba kẽ u ne. ² Per gaa yĩmper wo, u n ba yi Yesu na, ma u pye ma yee: «Yĩŋfua, wo cã Yãhã kẽ ke ma no wãã, taa ba wo klaha. Mii loo sã ne ye, laanwo wũhũ nkãy taa n pye ngĩ, waa wee tuu ga waha ke syi pye Yãhã ma yee ke wee ufua ne ye.»

³ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cĩinde nde pãã ma yee: Waa wee tuu ga waha Yãhã Yai yãã mii u sã gbihi dur see ye.» ⁴ Nikodemu n u yey ma yee: «Le ga waha pye mii? Naweedyaha ga maha waha gbihi see la? U ga waha dur dye la u nahafua laam wo, u maha gbihi see?»

⁵ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cĩinde nde pãã ma ye: Wii ma yee u sã see loho ne tesẽ Yãhã Yrã Fãnga ne ye, u saa waha dye Yãhã Yai wo ye. ⁶ Wii ma see kadye sraha na, u ga nii kadye sraha kla ya; wii ma see Yãhã Yrã ne, u ga nii

Yāhā Yrā Fānga kla. ⁷ Ma'a syi ta nde n ma laam wo ye, nde tē pāā ma yee: Ye yai ye gbihi dur see! ⁸ Teflaha ga naa n gbā teeli ma ke tāy, ma n naa ke gbleŋ luhu, ma sē -sē ga waha ke yirsaha cā ke kasaha ne ye. Yāŋ, nawee wii ma gbihi dur see Yāhā Yrā Fānga ne, u ma ke syi.»

⁹ Nikodemu n maha u pye ma yee: «Loo nde syi -sē ga waha pye mii?» ¹⁰ Yesu n u pye ma yee: «Mboo wii taa Yiisrēfa klaha Yāhā kai- ne, ma -sē maha pye mii ma sē koo ngī cā ye! ¹¹ Ta n cīinde nde pāā ma ye: Nkāy too cā, koo too n pāā; nkāy too yāā yīnde ne, koo too n yar nawee-na. Ye -sē koo ngī bye sye yaha wo na. ¹² N ma nii kāntraha wūhū tōr ye ye, ye ma yee ye sē -sē koo sya ye, ye -sē ga ba pye mii ye yāhāyīŋ wūhū koo sya ra ye, nkāy yīŋ ke n yi yāhāyīŋ na? ¹³ Ma yi kāā u Nawee Puee na, woo wii u yir yāhāyīŋ na ma tege ba kāntraha na, waa wee wii tuu dugu ga yāā yāhāyīŋ na, ma yāhāyīŋ kai-cā ye. ¹⁴ Faale wo, tēyāfūū klo wo, Musa sē bii kayārnowo wra ta la kāi na, ma ke kuā yir ta? U Nawee Puee bya yai u ba kuā yir ta ke syi. ¹⁵ Loo nde n nii, wii ma u ta u Yater, u cīinde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye.»

¹⁶ Nawee- ntāŋ sron dye Yāhā tāy, ke n sya ke Dyapuai nen ya yi wāā, nawee wii ma u ta u Yater, u wīi saa klaha- yāā ye, u cīinde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye. ¹⁷ Yāhā sē ke Dya nō wāā driyē wo ma yee u ba nawee- sāhā pe kapee- wāpye wīi na ye. Ke u nō wāā nawee-wāsyayaha yīmbui ne. ¹⁸ Wii ma u ta u Yater, ufua saa wāpēn yāā ye. Wii ma -sē kāntuhu le

u wo, woofua u ya le wa wăpĕn kănde wo, u tee sye u saa Yăhă Dyapuai nen ta u Yater ye. ¹⁹ Nwa ta nawee ga ba pĕn u kapee- wăpye wĭi na? Wii u ma Căăfua, u pa driyĕ laam wo, wam wĭi n -sĕ tăy nawee- ye, ma ter căă- yaha. Pe pyer tee pee ter, koo kĕ. ²⁰ Nawee wii woo ma kapee- pye n wa, căă- wĭi ma ne fŭhŭ u ye. U saa pa căă- fla na ye. U ntăncer ma ne gboho u pyerpeer wăyi wĭi ne căă- na, koo kĕ. ²¹ Wii ma -sĕ kayĭi yigi, u ga pa căă- fla na, u ga naa u kai- pye Yăhă yor wo, u troho wătăhă ter ne, te n naa n yăă căă- na.

Yesu tesĕ Nsân nawee- tăăfua ne

²² Loo kur ye, Yesu n ka u kănyărwai ne Yude kăntraha na. Pe n kuee koo fla na, ma nawee- tăă naa n yi loho wo.

²³ Nsân bya -sĕ pye, tuu naa nawee- tăă Yeno wo, loho pye gboho koo fla nge na. Ke Yeno pye Salimu tăy. Nawee- naa n gaha ke fla na, maa naa n tăă u ye. ²⁴ Koo căă nge na, pe sĕ ba u Nsân le wa nwompihi wo ye.

²⁵ Per gaa, sănker n dye Nsân kănyărwai mpăy nsoho wo Yiifee naa waa ne, gbegbe wăni wĭi na. ²⁶ Pe n pa Nsân fla na, ma ba u pye Yesu wĭi ne ma yee: «Yĭnfua, dya wii tuu pye ma ne Yurdane kŭndi ngaa ye, wii wĭi taa ba yee mboo tŏr ma nawee- yar, awa, u bya nwo tuu yee woo nawee- tăă naa n yi loho wo, nawee- bye ter n tăŋ u kue ye.»

²⁷ Nsân n pe yĕ sya ma yee: «Waa saa waha ngaa ka yăă, mii Yăhă sĕ kĕ ke ke wăă u kĕ ye. ²⁸ Yii ge le că, ye ga waha le tŏr nawee-

ye tẽ yee, ndoo sê kẽ u Yãhã Yĩndefua Crise ye. Ndoos kẽ tẽ nõ wãã u yahasee ye.» ²⁹ Nsân n nde pãã kakuãcran ne pe ye ma yee: «Cafãn yigifua, cafuẽ ma woo wũũ. U cafãn yigifua naambiyã, woo -sẽ ga yer u tãy, u naa u kaplãn luhu. U cafãn yigifua yĩmbui ga naa nuhu yigi u kẽ. Too nuhu nde syi ma ndoo wãn, ta laam n flege yi tãn. ³⁰ Yesu woo na tesẽ ndoo ne, woo myaha yai ke naa n yi, ndoo wãn ke naa n too.»

Yesu woo tuu yi yãhãyĩn na

³¹ Wii tuu n yi ncaha ye, u ma wãn bye yĩn na, nawee- bye ne. Wii tuu -sẽ n yi kãntraha na, kãntrahafua kẽ u ne, u kãntraha kai- cã n pãã. Wii tuu n yi yãhãyĩn na, woo tuu ma wãn bye yĩn na. ³² Nkãy tuu yãã, nkãy ne tuu luhu yãhãyĩn na, koo tuu n pãã. Nawee- -sẽ u kaplãn sye. ³³ Wii u yi yãhãyĩn na, nawee wii ma -sẽ yĩntaha sron woo kaplãn ye, ma u troho tãhã u yor wo, ufua le cã ma maha le yar Yãhã wĩ ma cĩinde. ³⁴ Wii Yãhã u nõ wãã, Yãhã kaplãn koo kẽ u n pãã. Yãhã ke Yrã Fãnga wãã u kẽ wãkuayãã wee ye. ³⁵ U Dya ntãn dye u Tuhufua Yãhã tãy, ke n -sẽ ke kai- bye le soho u koho wo. ³⁶ Wii ma u Dya ta u Yater, u cĩinde yrã yãã wa, lii wãkuayãã wee le na ye. Wii ma -sẽ yee u sê u ya le soho u Dya koho wo ye, u saa loo cĩinde yrã yãã ye. Yãhã ncafũhũ ga kuee woofua na yalebye.

4

Yesu tesẽ Syamarifasya waa ne

¹ Farisyẽ ye n luhu, a ter nawee- naa n taha Yesu na; tesẽ u maha nawee- tãã naa n yi loho

wo, ma ter Nsân yaha. ² Yesu ge sê kê u naa pe tãã ye, u kãnyãrwai me pe naa pe tãã. ³ Yesu tuu yi nde cãŋ na, u n yi Yude kãntraha na u kãnyãrwai ne, ma ter Galele kãntraha kue ye. ⁴ Yesu ba yai u ter Syamari kãntraha ne.

⁵ U n ga nɔ gbe taha Syamari kãntraha klo laa na, pe naa n yee Syisyar. Le pye tũntũn tar raa ne, tar rii Dyakuba tuu bii wãã u dya Yosefe kê faale wo. ⁶ Koo fla nge na, u Dyakuba kualan pye. Yai pye yĩŋ wo, yrãhã n Yesu fãŋ, u n tege nii ke kualan ngben na. ⁷⁻⁸ U kãnyãrwai ba ter le klo laam wo, dir keparsaha wo.

Syamarifasya waa n -sê pa loho kusaha wo. Yesu n u pye ma yee: «Yõ ra na lawɔŋ ne.» ⁹ U Syamarifasya n Yesu pye ma yee: «Ah ndee Yiifee naa kê ma ne. Ah le yigi mii, ma n lawɔŋ ke ndoo Syamarifasya ye?» Yiifee- naa n fã Syamarifa na, koo kê u cɔɔ n naa n pãã ke syi. ¹⁰ Yesu n u pye ma yee: «Kayĩ lii Yãhã le ta, ma'a ne pye taa le cã, ma suhu wii ne nwo tuu nii lawɔŋ nar ma ye, mboo raa ne ga dur, ma u nar u ma kê cĩnde loho ne.»

¹¹ U cɔɔ n u pye ma yee: «Yĩŋfua, laku kla sê -sê wee ma ye ye, ke kualan maha n cuhu, mboo -sê ga waha pye mii ma koo loho yãã? ¹² Wo faale wãdyaha Dyakuba kê, tuu koo kualan nge yaha wo kê. Kualan gii tuu loho wɔ ke na, woo, tesê u pii ne, ma suhu u yar ne. Mboo laam wo, ma yee la ma ter u yaha?» ¹³ Yesu n u pye ma yee: «Wii ma sya kualan nge loho wɔ, loho fãã ga maha ba u yigi. ¹⁴ Wii ma -sê loho nge wɔ, kii tẽ ga wãã u kê, loho fãã saa u yigi yãã ye. Koo loho gii tẽ ga wãã u kê, ke ga nii plege dyan u laam wo,

plege gii ke cīnde yrā wāã, lii wākuayāã wee le na ye.» ¹⁵ U cɔɔ n u pye ma yee: «Yīñfua, ta kē koo loho nge ne, loho fāã ma n maha ra yigi yāã ye. Loo na, n saa maha pa yāã lakusaha wo ye.»

¹⁶ Yesu n u pye ma yee: «Ka, ma ga ma puai yee, -taa pa!» ¹⁷ U cɔɔ n u yē sya ma yee: «Puai wee ra ye ye.» Yesu n u pye ma yee: «Cīnde ne taa pāã nde, puai wee ma ye ye. ¹⁸ Ma nii ter wa pa bua ye; taa sya maha ma naa wii ye yagaa, ma puai sē kē u ne ye. Ma cīnde pāã loo nde ne.»

¹⁹ U cɔɔ n u pye ma yee: «Yīñfua, Yāhā kaplāñ tōrfua kē ma ne. ²⁰ Wo faale wāle Yāhā wāã le sey pe ya na yāñ nge yīñ na, ah yii Yiiifee- -sē yee Yāhā yai ke naa n sey Yurusalem ya wo.» ²¹ Yesu n u pye ma yee: «Cɔɔ, koho taha yaha ngī na tē ga tōr ma ye: Yale laa nde le n pai, Yāhā wāsey sē pai nii Yurusalem ya wo, ma suhu yāñ nge fla ya ne ye. ²² Yii Syamarifa, tee ngii sey ye sē ke cā ye; wii Yiiifee- -sē mii, too ngii sey wo ke cā, ma cā u Syayahafua yīñ yi Yiiifee- wo. ²³ Yale laa sē ma le n pai, le nɔ wa ge nɔ wa, mpāy pe Tuhufua Yāhā sey cīnde, pe ga ba naa ke sey ke Yrā Fānga ne, ma suhu cīnde ne. Tuhufua Yāhā poosyi Yāhā seyfa ke. ²⁴ Yāhā ma ke Yrā Fānga. Nawee- yai pe naa ke sey ke Yrā Fānga ne, ma suhu cīnde ne.»

²⁵ U cɔɔ n u pye ma yee: «N le cā, u Yāhā Yīndefua wii pe n yee Crise, u ga pa. U ma pa, u ga ba ke bye yīntaha tōr u wo yar.» ²⁶ Yesu n u pye ma yee: «Ndoo kē woo, ndoo wii tē n pāã mā ne.»

²⁷ Loo yale nde -sē wo, Yesu kānyārwai n ba dye. Pe Yesu yāã tuu n pāã cɔɔ ne, le n pe laam

wo. Pe sê -sê sya ma u yey nde ne ma yee, lii raa n pãã u ne laa, nwa ta ma n nii n pãã u ne.

²⁸ Loo na, u cɔɔ n u laku kla ta yaha ke fla na, ma dur ga klo laam wo, ma ga nawee- pye ma yee: ²⁹ «-Ye pa ye ba dya waa syi yãŋ! Kai- nkây bye tē pye tɛr, u ke bye tōr ma ra yar. Laa na, woo ga kē u Yāhā Yīndefua Crise ne.» ³⁰ Pe bye n yi le klo wo, ma n gaha Yesu fla na.

³¹ Yaliile u cɔɔ tuu ba tɛr klo laam wo, Yesu kānyārwai naa u nar ma naa n yee: «Yīŋfua, ngaa sya di.» ³² U n -sê pe pye ma yee: «Ndo, kadiŋ kla gaa ma ra ye, tee sê kii cā ye.» ³³ Pe kānyārwai n nii pe ya yey ma yee: «Waa yāã pa la u kē digi kla ne?» Yesu n pe pye ma yee: ³⁴ «Tā digi kē lii ne, n naa n luhu ta Tuhufua Yāhā ye, koo gii ke ra lɛhɛ wāã. Tesē, kai- nkây tuu yee tē pye, n koo bye pye kua. ³⁵ Yii sê n yee la, a digi ma tãhā le kãntraha wo, mii yrey resyar sê kē ye, ke sê yāã n gbe ye? Ndo -sê ga ye yar, -ye yīŋ kuã yir ye nabuar nde yãŋ te n pai, te ma mii tar digi dyaŋ ke nɔ wa wāgben na! ³⁶ Mii wii dyaŋ tuu dir gbe ma te le pen wo, u dāã yāã, wii tuu nawee- wāã ma pe le Yāhā kãnde wo, u ma pe yāã pe cīnde yrā yāã, u nuhu di. Loo ne, wii tuu n tãhā, tesē wii ne tuu re gbe, pe nuhu wāã n di pe syām. ³⁷ Cīnde ne pe le pãã ma yee: Nawee waa n tãhā, waa -sê re gbe. ³⁸ Ndo, n ye nɔ wāã, yaa dir gbe tar wo, tii tee sê te tēn tē ye. Mpāy me pe re tēn tē, yii -sê ga ta tɛr le tēn ne.»

³⁹ Le klo wo, Syamarifa busāã ba Yesu ta pe Yater. U cɔɔ tuu ba le pãã u klofa ye, a kai- nkây bye woo ba pye tɛr, Yesu ke pãã woo ye, koo kē.

⁴⁰ Loo ne, pe n pa Yesu fla na, maa u sron nar tuu ga kuee poo ne. U n kuee pe ne plii sīi. ⁴¹ Mpāy pe -sē ba u Yesu yē kaplān luhu, ma u ta pe Yater, poo wānihi ba ter pe faale wām yaha. ⁴² Pe n nii u cōo pye ma n yee: «Ma kapān ya sē ne le wo ta wo n u ta wo Yater ye. Too lii luhu u ye wii ya, loo bya le wo ta wo n u ta wo Yater. Wo cā cīinde, woo kē driyēfa Syayahafua.»

Yesu klokai- yahaseefua waa dyalaale jaa

⁴³ Yesu tuu plii sīi pye wa pe Syamarifa fla na, u n yir, ma ka Galēle kāntraha na. ⁴⁴ Woo gē naa le pāā, a ter Yāhā kaplān tōrfua woo sē fihī nagboho yāā u kusey wo ye. ⁴⁵ Tuu -sē ga dye Galēle wo, pe Galēlefa n u yigi yō. Pe ba Yesu yāā pe ya ndon, tuu naa laanwō wūhū pye Yurusalem wo, syayaha gbar na. Pe bya ba ka te gbar na.

⁴⁶ U n dur ba ke syi Kana wo. Koo fla kē u ba loho wā klaha defīi. Klokai- yahaseefua waa pye Kapornu wo, u dyale sē pye wāwee u ye ye. ⁴⁷ U klokai- yahaseefua tuu le luhu, a ter Yesu ma tuu yir Yude kāntraha na, ma pa Galēle wo, u n yir ga u fla na, ma ga u nar u pa Kapornu wo, u ba woo dya jaa woo kē, a u ma tuu kuee wale nen ya ma ga ku. ⁴⁸ Yesu n yee: «Yii poo na, ya'a yee ye sē yēkā wūhū yāā laanwō wūhū ne ye, ye saha ra ta ye Yater ye.» ⁴⁹ U klokai- yahaseefua n u pye ma yee: «Yīnfua, pa wo n ter ra fla na, ta dyale ma syi le ba ku wo yaha ye.» ⁵⁰ Yesu n u pye ma yee: «Dur ga ma kaha wo, ma dya wloho yi, u ma yrān na.» U yahaseefua n Yesu kapān sya cīinde, ma ter. ⁵¹ Kānde wo, u tēntē- mpāy

n u wãã, ma u pye ma yee: «Ma dya sê yãã ku ye, u yir.» ⁵² U n pe yey u wãpuar yale ne. Pe n u yê wãã sya ma yee: «Niinge yaiwlanj kê, yrĩj ke ne dye u tãy.» ⁵³ U dya tuhufua n cã loo yale ne Yesu u ne u pye u dya wloho yi wa. Woo tesê u nna ne, pe n Yesu ta pe Yater.

⁵⁴ Yesu tuu yir Yude wo, ma ka Galele wo, ke tehe syãj wuhu ba kê tuu laanwo wĩ pye Galele wo.

5

Yesu tãnkurfua jaa kanii per wo

¹ Loo kur ye, Yiifee- gbar raa pye, Yesu n dugu ga Yurusalem wo. ² Le klo dyesaha neŋ gaa pye, pe naa ke yee mbaa dyesaha. Loho gaa pye ke fla na, pe naa ke yee yeberε yor wo Gbesyata. Pe ba ntẽmbar laankongbã y wã y bua raa fãã ke loho tãy.

³ Yanfa sã y naa n nii ke flãhã tã y: Fũũ-, tãnklahafa ne, tãnkurfa ne. [Pe naa ke loho wã yir sēŋ. ⁴ Yãhã yĩŋ tēnlεε waa pye, yalaale wo u ga tege dye, u ke loho gblaha ke n yir. Ke loho ma yir wa, yanfua wii ma cãã tege dye pe yanfa byε yaha, u ga jaa, te ma sya pye yan tii syi ter.]

⁵ Koo fla na, yanfua waa pye, ke dye- gbey sēnsye wĩhĩ kuatãã ba kê yan pye u na. ⁶ Yesu tuu ba nɔ ke fla na, u n u yanfua yãã tuu sã y nii, u n cã yan ma- u na. U n u yanfua yey ma yee: «Ma n traha la ma jaa?» ⁷ U yanfua n u yê sya ma yee: «Yĩŋfua, ke loho ma yir, waa wee ma ga ra gbe dye farfar ke laam wo ye. N ma yir ma n gaha, n gaha yãã waa cãã dye ra yaha.» ⁸ Yesu n

u pye ma yee: «Yir, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma naa n yār!» ⁹ Le yalebya wo, u dya n jaa, ma u kasāy wāŋ gbe ma n yār.

Koo per pye Yiiffee- kani per. ¹⁰ Wii tuu ba jaa, Yiiffee- yahaseefa n u pye ma yee: «Kani per kē nanga, ma sē yai ma ma kasāy wāŋ gbe ma naa n yār ke ne ye.» ¹¹ U n pe yē sya ma yee: «Wii u ra jaa, woo u ra pye, n ta kasāy wāŋ gbe, n naa n gaha.» ¹² Pe n u yey ma yee: «Dya wii woo tuu ma pye, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma naa n gaha?» ¹³ Dya wii tuu ba jaa, u sē ba cā yoo kē ye. Yesu ba wloho yi pe nabuar laam wo, ma ter, koo kē.

¹⁴ Loo kur ye, Yesu n ba u yāā Yāhā kangbāŋ wo, ma u pye ma yee: «Ma sē yāā, ma jaa. Ma'a syi ma kapee- pye nantāŋ ye. Mii loo sē ne ye, kapee laa ga waha ma dye, lii le pee ter.» ¹⁵ U dya n ter, maa le pāā pe Yiiffee- yahaseefa ye ma yee, a Yesu kē tuu ba u jaa.

¹⁶ Loo nde n ta pe n nii Yesu ke yīntayāhā ne. Pe n ba u yāā ma u pye, a u tee kai- ngī pye kani per wo. ¹⁷ Yesu n -sē pe yē sya ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā ma tēn na yalebye; ta bya, n ma tēn na yalebye.» ¹⁸ Pe Yiiffee- yahaseefa n yee, a nwa ta Yesu n nii Yāhā yee u Tuhufua, ma yee woo ma wācēŋ ke ne. Tuu maha plaha, ma yanfua jaa kani per wo. Koo ngī wī na, pe naa u ke wāboo yīmbui ne.

¹⁹ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: -Ye yāŋ, u Yāhā Dya saha laa pye u ya kāmāy na ye. Tuhufua Yāhā ke lii pye, loo ne u n yāā ma n pye. Lii Tuhufua Yāhā ke n pye, loo cēŋ ya kē ke Dya n pye. ²⁰ Ye sē yāā, u Dya ntāŋ

dye Tuhufua Yâhã tây. Kai- nkây bye ke n pye, ke ke bye yar u na. Kai- nkây ke gbaha ngĩ na, ke ga ba ke yar u na, le n yě gbãã ye na. ²¹ Ye sê yãã, Tuhufua Yâhã ke nakur ta te n yir gbã wo, ma dur n pai yrãṅ na gbaafa ye mii syi dyaṅ, wii ntãṅ ma dye ke Dya tây, u bya ga waha yrã wãã ufua kě. ²² Tuhufua Yâhã sê waa sãhã ye, ke te kasãhã bye le soho ke Dya koho wo. ²³ Ke yee nawee- pe naa ke Dya sey, mii pe koo ge sey mii syi dyaṅ. Wii ma yee u sê ke Dya sey ye, ufua sê Tuhufua Yâhã ge sey ye, koo gii ke ke Dya no wãã.

²⁴ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: -Ye yãṅ, wii ma ra kaplãṅ luhu, ma maha Tuhufua Yâhã ta u Yater, koo gii ke ra no wãã, ufua cĩnde yrã yãã wa, lii wãkuayãã wee le na ye. Ufua saa pẽn nantãṅ ye. U ma mii u ku, ma yir wa gbã wo, ma cĩnde yrã yãã wa. ²⁵ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: -Ye yãṅ, yalaa ma le n pai, le no wa ge no wa, mpãy pe ku wa pe ga ba naa Yâhã Dya yĩmbui luhu. Mpãy ma ba le luhu, pe ga ba cĩnde yrã yãã. ²⁶ Ye sê yãã, yrã le n yi Tuhufua Yâhã ye mii, ke ke Dya ta yrã ga waha yi u bya ye koo syi. ²⁷ Ye sê yãã, nawee- wããhã kãnde wãã u Nawee Puee kě. ²⁸ Ta kaplãṅ ngĩ yě gbãã la ye na? -Ye yãṅ, yalaa ma le n pai, mpãy pe ku ter wa, pe ga ba u Yâhã Dya yĩmbui luhu, pe yir gbã wo, pe nii yrãṅ na. ²⁹ Pe laam wo, mpãy pe naa kayũhũ pye, pe ga ba yir pe cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye. Mpãy pe -sê naa kapee- pye, poo ga ba yir pe wãpẽn yãã, kii wãkuayãã wee ke na ye.

³⁰ N saha laa pye nii ya ye. Yâhã yee n naa n pye mii syi dyaṅ, n nawee- sãhã koo syi. Ta

kasâhã n sron, ta ya laam wĩ sê ne tẽ n kar ye. Yãhã gi ke ra nɔ wãã, koo laam wĩ ne tẽ n kar.

³¹ Le ma pye ndoo ya tẽ nii wĩ pãã, nawee-saha cã cĩnde ne ye. ³² Yãhã ra wĩ pãã; n cã ke kaplãŋ ma cĩnde.

³³ Ye mpãy lɛhɛ wãã Nsân ye, u n ga le cĩnde wĩ pãã pe ye ra wĩ na. ³⁴ N sê -sê n kɛ nawee u naa ra wĩ pãã ye. N kai- ngĩ pãã ye ye, ye n waha ba sya yaha. ³⁵ Nsân pye mii naaloho wãŋ syi dyaŋ ke n tar, ma n yehɛ. Ye n pa, ma ba faa ma- pe cãã- na, ma nuhu di.

³⁶ Kai- nkãy ma ke tɛr Nsân wũhũ yaha. Ye sê yãã, Tuhufua Yãhã tuu ra taha tɛŋ nkãy na, ta n nii n tẽ, koo tɛŋ ngĩ le yar ma yee Tuhufua Yãhã kɛ ke ra nɔ wãã. ³⁷ Tuhufua Yãhã gi ke ra nɔ wãã, koo gɛ ra wĩ pãã. Ye sê ke yĩmbui luhu yãã ye, ye sê ke yĩntaha yãã yãã ye. ³⁸ Ke ndoo wii nɔ wãã, ye sê ra ta ye Yater ye, koo kɛ ye sê ke kaplãŋ le yaha ye laam wo ye. ³⁹ Ye Yãhã sabangbãŋ wũhũ kal, ma cã ke ga waha ta ye n cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye. Koo sabangbãŋ -sê kɛ ke ra wĩ pãã. ⁴⁰ Ye -sê maha sye, ye saa pa ra ye, ye ba cĩnde yrã yãã ye.

⁴¹ N sê n kɛ nawee- pe naa ra myaha gboho ye. ⁴² N -sê cã ma yee, ye laam wo Yãhã wĩ sê n tãŋ ye ye ye. ⁴³ N pa Tuhufua Yãhã myaha ne, ye - sê ra wĩ sye. Wii syi u n pai u ya myaha na, ye woosyifua wĩ sya. ⁴⁴ Tee mii, ye myaha kɛ yii ye, ye sê myaha kɛ Yãhã ya ye ye, loo ne ye saha ra ta ye Yater ye. ⁴⁵ Ye ma syi ye le ga ye yee, ndoo tẽ ga ba ye wãpee wĩ pãã ta Tuhufua Yãhã yaha ye ye. Yãhã kãnde nkãy faale wãdyaha Musa ke

yar, koo kě ke n pai ye yigi, koo nkây tee koho taha yaha ke na. ⁴⁶ Ye sê yãã, Musa ra wĩ cãã yrũhũ yaha; ye ma ne pye ye u kaplãn sya cĩinde, yaa ne ra bya kaplãn sya cĩinde. ⁴⁷ Nkây tuu cãã yrũhũ yaha, ye ma yee ye sê koo sya cĩinde ye, ye -sê ga pye mii ye ra kaplãn sya cĩinde?»

6

*Yesu digi wãã naam nyersũ yĩbua kě
(Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Luke 9.10-17)*

¹ Loo kur ye, Yesu n ka Galele langbãñ kũndi ngaa ye; pe maha ke yee Tyiberyati langbãñ.

² Nabuar naa n taha u na. Pe naa u yãã u laanwo wũhũ pye ma yanfa jaa, koo kě. ³ Yesu n dugu nii yãñ gaa yĩñ na, u kãnyãrwai ne. ⁴ Yiifee- gbar tii pe n yee syayaha gbar, te ba gbe taha.

⁵ Yesu n yee woo ga yãñ, ma yãã nabuar n nii n pai u ye kacãn wee ye. U n Filipe pye ma yee: «Waa dir yãã na, wo par wãã pe bye kě pe n di?» ⁶ Yesu tuu ga lii pye, woo gɛ ba le cã wa; u ba Filipe yey yãñ ke dyañ, ncã u ga lii pãã laa.

⁷ Filipe n u yě sya ma yee: «Wa'a sya war nagbey bur yãã par, te saa yai gɛ yai pe bye n waha yãã pe pye di yãñ cacar gɛ ye.» ⁸ U kãnyãrwe waa, u myaha Andere, Syimu Pyar cĩifua kě, woo n Yesu pye ma yee: ⁹ «Dyalaale ma nwo, bur bua ne tesẽ fua- syãm ne le ye. Te ga waha lii yõ nabuar nde syi kě?»

¹⁰ Yesu n yee, pe pe nabuar ta pe n tege nii. Nyẽ pye ke fla na busãã. Pe n tege nii. Pe ba naam nyersũ yĩbua kua. ¹¹ Yesu n te bur gbe, ma Yãhã pye ma yee: «Ma syaha kě,» ma te bur

la klaha mpāy byε kē pe ba tege nii. U n maha fua- wāã pe kē koo syi. Pe byε n dir yāã busāã, pe laam wāyāã. ¹² Pe ba di, ma di yai. Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Dir rii pe di yaha, -ye te gbe, ngaa ma n kuee ye!» ¹³ Pe byε pe ba di yai wa, pe n te bur bua gber wāã gbe, ma sya takūyīhĩ sēnsye syāṅ yīi.

¹⁴ Yesu tuu laanwo wīi nde pye, pe nabuar n le yāã yīnde ne, pe n nii le pāã ma yee: «U Yāhā kaplāṅ tōrfua wii tuu ne yai u pa driyē wo, woo kē dya nwo nel!» ¹⁵ Yesu n cā pe ga ba u gbe fānga na, pe u ta pe fla kāntraha yīṅfua. U n maha wloho yi pe laam wo, ma ga nii ke yāṅ yīṅ na u ya ya.

*Yesu yār ke langbāṅ loho na
(Mat 14.22-33; Mar 6.45-52)*

¹⁶ Loo kur ye, yai ke ba kua wa, Yesu kānyārwai n tege ga ke langbāṅ yē tāy. ¹⁷ Pe n dugu dye salangbāṅ gaa laam wo, ma dii n gaha Kapornu kue ye. Yīmper n ba wo, Yesu sē ba taha ga wa pe na ye. ¹⁸ Teflahangbāṅ gaa n yir, ma nii n fua, ma ke langbāṅ loho gblaha fānga ne. ¹⁹ Pe n ba fā ma- ke salangbāṅ ne, ke langbāṅ yīṅ na, ma sya dey. Pe n Yesu yāã, tuu yār n pai ke langbāṅ loho na, ke salangbāṅ kue ye. Pe n fya. ²⁰ Yesu n pe pye ma yee: «Ndoo kē, ye ma n fya ye!» ²¹ Pe n yee, poo ga u gbe ke salangbāṅ wo, ma yāã ke tε kāntraha na. Pe ba dye wa pe kasaha wo.

²² Ke yīṅsyii wo, pe nabuar mpāy pe ba kuee ke langbāṅ kūndi ngaa na, pe ba cā ma yee ke salangbāṅ neṅ gi ke pye, Yesu kānyārwai ba

dugu dye ke wo pe ya ya, ma tɛr. Yesu sê -sê ba dye pe ne ye. ²³ Salangbây taa -sê ba yir klo laa wo pe n yee Tyiberyati, ma ba yer fla ngii na, Yesu ba syaha cãã wãã Yãhã kê te bur wĩĩ na, ma te la pe nabuar kê pe n di. ²⁴ Pe nabuar pe sê Yesu yãã u kãnyãrwai ne ye, pe n dugu dye too salangbây nde wo, ma ka Kapornu wo Yesu taysaha wo.

Yesu ma mii digi gii syi dyan?

²⁵ Loo kur ye, pe nabuar n ga Yesu yãã ke langbãŋ kũndi ngaa na, ma u pye ma yee: «Yĩŋfua, ma pa nwo yaliile wo?» ²⁶ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Ta n cĩinde nde pãã ye ye: Ye bur yãã di ma sya di yai, koo kê ye n nii ra fla kɛ. Laanwɔ wũhũ ngĩĩ tẽ n pye, le sê nii mii ye koo kê yĩntaha war, koo kê ye n nii ra fla kɛ ye. ²⁷ -Ye yãŋ, digi gii ke n klaha-, ye ma syi ye naa tẽn tẽ koo wĩĩ na ye! Digi gii ke sê n klaha- ye, ma cĩinde yrã wãã nawee kê, lii wãkuayãã wee le na ye, -ye naa tẽn tẽ koo wĩĩ na! Koo digi nge, u Nawee Puee kê u ga ba ke wãã ye kê. Ye sê yãã, Yãhã u lehɛ wãã loo wĩĩ na, ma loo fãnga wãã u kê.» ²⁸ Loo na, pe n u yey ma yee: «Kai- nkãy ke n tãy Yãhã ye, wo yar ke ne wo n naa ke pye.» ²⁹ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Kai lii le n tãy Yãhã ye, ke n yee ye yai ye naa le pye, loo ne nde: Ke wii lehɛ wãã, -ye u ta ye Yater!»

³⁰ Pe n u pye ma yee: «Ma ga waha kai lii pye laanwɔ wĩĩ, wo n yãã yĩnde ne, wo ma ta wo Yater? Ma ga kai lii loo pye? ³¹ Wo faale wãɛ bii digi gaa di tẽyãfũũ klo wo, pe naa n yee man. Loo ne le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma

yee: «Ke yāhāyīn digi tege wāā pe kē pe n di.» »
³² Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Musa sē kē tuu bii ke yāhāyīn digi wāā ye wāε kē faale wo ye, ta Tuhufua Yāhā bii kē. Ta Tuhufua Yāhā maha kē ke cīinde yāhāyīn digi wāā ye kē. ³³ Ye sē yāā, Yāhā digi gii wāā ke yir yāhāyīn na, ma ba cīinde yrā wāā driyēfa kē.»

³⁴ Loo na, pe n u pye ma yee: «Yīnfua, naa koo digi nge wāā wo kē yalebyε.» ³⁵ Yesu n pe yar ma yee: «Ndoo tē ma koo digi nge, koo digi gii ke cīinde yrā wāā nawee kē. Wii ma pa ra ye, fāā saa ufua yigi yāā ye; tesē wii ma ra ta u Yater, loho fāā saa ufua yigi yāā ye. ³⁶ N ye yar le ne, ye maha ra yāā, ye sē -sē ra ta ye Yater ye. ³⁷ Ta Tuhufua ke mpāy ta ra wām, pe ga pa ra ye; tesē wii ma pa ra ye, n saa ufua sye ye. ³⁸ Ye sē yāā, n sē yir yāhāyīn na, ma tege ba nii laam wīi pyesaha wo ye; Yāhā gii ke ra lehe wāā, n pa koo laam wīi pyesaha wo. ³⁹ Koo gii ke ra lehe wāā, ke laam wīi le -sē ma lii ne, mpāy byε ke le soho ra koho wo, n ma syi poo nen waa n plaha ra ye ye, n ba pe byε ta pe n yir gbā wo, pe dur ba yrān na, driyē plii kuaper na. ⁴⁰ Ta Tuhufua Yāhā laam wīi le ma lii ne, wii woo ma ra yāā ma ra ta u Yater, u ga cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye. N ga ba ufua ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na.»

⁴¹ Yesu tuu yee woo kē cīinde digi gii ne ke yir yāhāyīn na, ma tege ba, pe Yiifee- n nii wlūhū n pāā pe ya nsoho wo loo wīi na. ⁴² Pe naa n yee: «Yosefe dya Yesu sē na u ne? Wo byε u tuhufua cā u nahafua ne; u pye mii ma yee woo

yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na?»

⁴³ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye tee wlūhū n pāā ye nsoho wo. ⁴⁴ Waa saha pa ra ye mii ta Tuhufua Yāhā sē kē ke ufua yee ba ra kē ye, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra lɛɛ wāā. Ufua ma -sē pa ra ye, ndoo ga ba u ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na, driyē plii kuaper na. ⁴⁵ Faale Yāhā kaplān tōrfa le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee, nawee- byɛ ga ba klaha Yāhā kaklaha ne. Wii ma luhu ta Tuhufua Yāhā ye, ma u kaklaha sya, ufua n pai ra ye. ⁴⁶ Waa sē Tuhufua Yāhā yāā yāā ye, ma yi kāā wii na tuu yir Yāhā tāy ma pa, woo Tuhufua Yāhā yāā. ⁴⁷ Ta n cīinde nde pāā ye ye: Wii ma ra ta u Yater, ufua cīinde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye. ⁴⁸ Ndoe kē digi gii ne ke cīinde yrā wāā nawee kē. ⁴⁹ Ke yāhāyīn digi gii pe naa n yee man, ye faale wāɛ n bii ke di tēyāfūū klo wo, pe ba kuee la mii pe sē ku ye? Pe ba ku. ⁵⁰ Cīinde digi gii ke yir yāhāyīn na, ma tege ba, koo kē nge; wii ma ke di, ufua saa ku yāā ye. ⁵¹ Ndoe kē ke cīinde digi gii ne ke yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na. Wii ma koo digi nge di, ufua ga kuee yai tān yrān na u kuān ne, u saa ku yāā ye. Digi gii tē ga ba wāā, koo kē ta koho kadye ne; n ga ke wāā driyēfa n waha cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.»

⁵² Loo nde na, pe Yiifee- n nii pe ya kɛ ma yee: «U ga waha u ya koho kadye wāā wo kē wo n di mii syi dyaŋ?» ⁵³ Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye ma yee ye sē u Nawee Puee kadye di ma u ntān wo ye, cīinde yrā wee ye ye ye. ⁵⁴ Wii ma ra kadye di ma ra ntān wo,

ufua ma cīinde yrā ne, lii wākuayāā wee le na ye. N ga ba u ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na, driyē plii kuaper. ⁵⁵ Ye sē yāā, ta kadye ma cīinde digi, ta ntān ma cīinde lawoŋ. ⁵⁶ Wii ma ta kadye di ma ra ntān wo, ufua ga nii loho saa naa n yi u nsoho wo ra ne ye, n -sē ga nii loho saa naa n yi ra nsoho wo u ne ye. ⁵⁷ Yrā kur bye n yi ta Tuhufua Yāhā ye, koo gii ke ra lehe wāā, n ma cīinde yrā ne koo kāmāy na. Ke syi, wii ma ra kadye di, ufua ga cīinde yrā yāā ra kāmāy na. ⁵⁸ Cīinde digi gii ke yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na, koo wīi kē tē n pāā ye ye. Ke wee mii faale digi nge dyaŋ pe naa n yee man ye. Ye faale wāle pe bii ke man di, pe sē kuee mii pe sē ku ye. Wii ma cīinde digi nge di, ufua ga kuee yai tān yrān na u kuān ne.»

⁵⁹ Yesu naa nawee- klaha, ma naa kai- ngīi pāā pe ye Kapornu wo, Yiifee- yawāhā nwoŋ wo.

⁶⁰ Yesu tuu ba pāā wa, u kānyārwai busāā mpāy n yir ma yee: «Kaplān ngīi waha ter, yoo ma u ga waha naa ke syi luhu?» ⁶¹ Yesu tuu le cā u laam wo, a pe ma pe wlūhū n pāā ke syi, u n pe pye ma yee: «Kaplān ngīi ma la wāpee ye ye? ⁶² Ah ye ma -sē ba u Nawee Puee yāā tuu dugu ga tuu pye na faale wo, ye ga pye mii? ⁶³ Yāhā Yrā Fānga ne le cīinde yrā wāā nawee kē; nawee ya dyaŋ, u saha laa pye u ya ya ye. Kaplān nkāy tē pāā ye ye, Yāhā Yrā Fānga ma ke na, ke cīinde yrā wāā nawee kē. ⁶⁴ Mpāy -sē ma ye laam wo, pe sē ra ta pe Yater ye.» Ma gbe ke kai- fegbecāā na, mpāy pe sē Yesu ta pe Yater ye, u ba pe cā wa, poo tesē wii ge ne u ga ba woo Yesu yi u napīi-

kē. ⁶⁵ U n maha pe pye ma yee: «Loo ne ta n ye yar ma yee, waa saha pa ra ye mii ta Tuhufua Yāhā sē loo ta ye.»

⁶⁶ Tuu loo pāā wa, u kānyārwei busāā n dur yi u kur ye, pe sē maha naa n taha u na nantāŋ ye.

⁶⁷ Loo na, u n u kānyārwei sēnsye syām pye ma yee: «Ah yii, ye saa ter la ra yaha yii ndoŋ?»

⁶⁸ Syimu Pyar n u yē sya ma yee: «Yīnfua, ma yee wo ka yoo woo ye? Mboo kaplāŋ cīnde yrā wāā nawee kē, lii wākuayāā wee le na ye. ⁶⁹ Wo le sya cīnde, ma maha cā mboo kē u Crise, u Yāhā Yīndefua.» ⁷⁰ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye cā ndoo kē tē ye yāŋ yi, yii sēnsye syām mii! Waa -sē ma ye laam wo, sāndūpee kē u ne!»

⁷¹ Syikaryotefa Syimu dya Yuda wīī ne u naa n pāā. Woo kē tuu ga ba Yesu yi u napīī- kē; u pye pe kānyārwei sēnsye syām mii waa.

7

Yesu cīifa sē u ta pe Yater ye

¹ Loo kur ye, Yesu naa n tay Galele kāntraha kui wo. U sē naa n ke u naa n tay Yude kāntraha kui wo ye; pe Yiifee- yahaseefa naa u wāboo wīī ke, koo kē.

² Yiifee- ngbaabir gbar pye, te yale ba gbe taha.

³ Yesu cīifa n u pye ma yee: «Yir, ma ka Yude kāntraha wo. Ma kānyārwei mpāy pe ma ke fla na, pe bya n waha ma yāā ma tēn na pe ya ndoŋ.

⁴ Wii ma n traha u myaha ke yi nawee- bye n u cā, ufua sē u kai- wūhū waa na ye. Ma'a ke syi kai- pye, ke pye naa n yar nawee- bye na mii ya.»

⁵ U cīifa bya sē ba u ta pe Yater ye, koo kē.

⁶ Yesu n pe pye ma yee: «Ta yale sē nɔ wa ye. Yii poo na, yalebye yai ye ye. ⁷ Ye wīi saha fūhū driyēfa ye ye; ndoo wīi fūhū pe ye, n pe yar n laha pe pyer sē yō ye, koo kē. ⁸ Yii poo na, -ye dugu ga te gbar na! Ndoo sē n gaha yagaa ye, ta yale sē nɔ wa ye, koo kē.» ⁹ Tuu koo pāā wa pe ye, u n kuee Galele kántraha wo.

Yesu ka te ngbaabir gbar na

¹⁰ Yesu cīifa pe ba dugu ga wa te gbar na, u bya n dugu ga; u sē -sē u ya yar nanihi wo ye, ma ta waa sē yi le cān na ye.

¹¹ Yiiffee- yahaseefa naa u ke te gbar na, ma naa le yey u ma na. ¹² Pe nabuar naa u wīi pāā. Mpāy naa n yee naweeyō kē u ne, mpāy -sē naa n yee, a u nawee- plaha n le kāmpee wo. ¹³ Nawee- sē naa n fya pe Yiiffee- yahaseefa na, pe sē waha naa Yesu wīi pāā pe laam ye.

¹⁴ Te gbar plii ba la cēr wa, Yesu n dugu ga ke Yāhā kangbān wo, ma ga nii nawee- klaha. ¹⁵ Le n pe Yiiffee- yahaseefa fe gbe, pe n sya nii n yee, a u pye mii ma Yāhā sabangbān wūhū cā, woo wii u sē klaha yāā waa ye ye. ¹⁶ Yesu n pe pye ma yee: «Tē nawee- klaha kai- nkāy ne, ta ya wūhū sē kē ye. Yāhā gii ke ra nɔ wāā, koo wūhū kē. ¹⁷ Wii ma yee u ga Yāhā laam wīi pye, ufua ga cā, le ma pye Yāhā kaklaha tē n klaha; le ma pye ta ya wīi ne tē n klaha, u ga maha le cā. ¹⁸ Wii tuu u ya wīi pāā, u n ke u ya myaha ke gboho; wii u nɔ wāā, u ma nii u nɔwāāfua myaha gboho, woofua cīinde pāā, u wīi laa wee kawar wīi ye, u wīi laa wee le kāān ye. ¹⁹ Kānde lii Yāhā le ta,

Musa le yar ye na; yii nawee nen waa gε sē -sē wee u le yār ye. Nwa ye n nii ra wāboo wīl kε?»

²⁰ Pe nabuar n u yē sya ma yee: «Sāndūpee ma ma yīŋ na. Yoo ma u ma wāboo wīl kε?» ²¹ Yesu n pe yē sya ma yee: «N kai laa pye kanii per wo, le n ye fe gbe. ²² Wākūū nge gii faale wāle pe cāā yir le ne, kur kuε ye, Musa bii le wāpye kānde ta ye n nii le pye. Ah ndee, wākūū per gii ma sronj kanii per ne, ye ma ne le pye koo kanii per wo? ²³ Tee -sē wākūū kūū kanii per na, ma yee loo sronj Musa kānde na, ah nwa ta ye n nii ra kε yīntayāhā ne, ma yee n tee nawee ta u n jaa kanii per wo? ²⁴ Ye ma syi ye nawee sāhā kai ne ke dyaŋ, mii ye sē le kai war ye! Ye yai ye yāŋ le le kai wo, -tee maha sronj ye cā ufua sāhā!»

²⁵ Yurusalemfa mpāy naa le pāā ma yee: «Wii wāboo wīl pe n kε, woo sē na nwo? ²⁶ U nwo u nii n pāā pra, pe sē maha laa gε pāā u ne ye! Pe yahaseefa ga pye pe le yāŋ cā cīinde ma yee, woo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne. ²⁷ Wo -sē dya nwo woo yisaha cā; Crise woo -sē na, woo ma ba pa, waa saa ba u yisaha cā ye.»

²⁸ Yesu pye pe nawee- wāklaha na ke Yāhā kangbāŋ wo, u n tē sya ma yee: «Ye yee ye ra cā, ma maha ra yisaha cā! N sē pa nii ya wāpaŋ na ye. Koo gii ke -sē ra nō wāā, cīinde na ke ma; ye sē ke cā ye. ²⁹ Ndoe ke cā, n yir koo fla na, koo maha kē ke ra nō wāā.» ³⁰ Pe n nii u yigisaha kε, waa sē -sē koho taha u na ye; u yale sē ba nō wa ye, koo kē.

³¹ Pe nabuar mpāy n u ta pe Yater, ma nii le pāā ma yee, a u Crise ma ba pa, u ga ba laanwo

wūhū pye la u ta ter nwo yaha? ³² Pe nabuar pe naa kai- ngĩ wlūhū naa n pãã Yesu wĩ na, pe Farisyẽ n ke luhu. Loo na, pe Yāhā yūndefa yĩnfa n yir pe Farisyẽ ne, ma Yāhā kangbāñ sēnfa nɔ wãã pe ba Yesu yigi.

³³ Yesu tuu yãã ke syi, u naa mpāy klaha, u n pe yar ma yee: «N ga faa kuee ye ne n ba yalaa dye, tẽ ba ter kii fla na ke ra nɔ wãã. ³⁴ Ye ga ba naa ra ke, ye sē -sē ga ba ra yãã ye. Tẽ ga ba pye fla ngii na, ye saha ka ke fla na ye.»

³⁵ Pe Yiifee- yahaseefa pe loo luhu, pe n nii pe ya yey ma yee: «U ga ba ka na, wo saa ba u yãã ye? Yiifee- mpāy pe cããñ ma ga nii Jrekefa fla na, u ga ba ka la poo fla na, u ga naa pe klaha? ³⁶ U maha le pãã ma yee, too ga ba naa woo ke, wo sē -sē ga ba u yãã ye, tuu ga ba pye fla ngii na, wo saha ka ke fla na ye. Koo kaplāñ ngĩ yĩntaha kẽ lii ne?»

Loho gii ke cĩinde yrã wãã nawee kẽ

³⁷ Te gbar kuaper, koo gii ke ma te gbar perngbāñ, Yesu n yir yer pe nawee- telai wo, ma tẽ sya ma yee: «Loho fãã ma wii yigi, u pa ra ye u ba wo. ³⁸ Wii ma ra ta u Yater, loho gii ke cĩinde yrã wãã nawee kẽ, ke ga ba fã naa n dye ufua laam wo, mii le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāñ wo mii.» ³⁹ Yāhā Yrã Fānga ne Yesu u naa n yāñ, loo lii mpāy pe ba u ta pe Yater, pe ne ga ba le yãã, pe sē -sē ba le yãã wa ye. Loo yale wo, le Yāhā Yrã Fānga sē ba kẽ wa ye. Yāhā sē ba Yesu miingbāñ ta ke n yi wa ye, koo kẽ.

Nawee- kaplāñ pye ke ya wuhu na Yesu wĩ na

⁴⁰ Pe nabuar pe ba Yesu kaplāŋ luhu, mpāy naa n yee, a Yāhā kaplāŋ tōrfua kē u ne cīinde.

⁴¹ Mpāy naa n yee, a u Yāhā Yīndefua Crise kē u ne. Mpāy naa n yee: «U Crise yai la u yi Galele kāntraha wo cīinde? ⁴² Le sē yrūhū yaha la Yāhā sabangbāŋ wo, a u Crise ga ba nii wo faale yīnfua Dawide kur kuε puee waa, u yi klo nde wo pe n yee Betelemu, Dawide u pye na?» ⁴³ Pe nabuar kaplāŋ n nii ke ya wuhu na Yesu wīi na. ⁴⁴ Mpāy n yee poo ga u yigi; waa sē -sē koho taha u na ye.

⁴⁵ Pe Yāhā yūndefa yīnfā, tesē pe Farisyē ne, pe ba Yāhā kangbāŋ sēnfā mpāy nɔ wāā pe ga Yesu yigi. Pe n dur ba pe fla na kānwai ne, pe n pe yey nwa ta pe sē u Yesu yigi ba ye. ⁴⁶ Pe n pe yē sya ma yee, poo sē waa yāā yāā tuu n pāā Yesu wāŋ syi dyaŋ ye. ⁴⁷ Pe Farisyē n pe pye ma yee: «Ye bya yāā u kaplāŋ luhu u n ye yīy wā klaha? ⁴⁸ Yahaseefua waa yāā u ta u Yater laa, Farisyē naa waa? ⁴⁹ Nabuar nde, te sē Yāhā kānde cā ye, yoosēn ma pe na!»

⁵⁰ Nikodemu wii tuu ba yir yīmper wo, ma ka Yesu fla na, u pye pe Yiifee- yahaseefa nen waa. U n pe pye ma yee: ⁵¹ «Wo kānde na, pe ga waha wāpēn ta la nawee na, mii pe sē cā u lii pye ye, mii pe sē maha u yē yor luhu ye?»

⁵² Pe n u pye ma yee: «Ma bya ma la Galelefa naa? Ma'a le yāŋ Yāhā sabangbāŋ wo, maa yāā Yāhā kaplāŋ tōrfua sē yi yāā Galele kāntraha na ye.»

Cɔɔ wii u naa waa di

[⁵³ Loo kur ye, nawee- bye n ter pe kle wo,

8

¹ Yesu n -sē ka wolifye yāṅ yīṅ na. Katyir raa ter pye ke fla na, pe naa te yee wolifye katyir.

² Ke yīṅsyii wo, sukūhūntāy na, u n maha dur ga ke Yāhā kangbāṅ wo, nawee- bye n pe ya wāā ba u fla na. U n tege nii, ma nii pe klaha.

³ Pe Yāhā kaiyarfa, tesē pe Farisyē ne, pe n pa cɔɔ waa ne, pe ba u tā yigi naa ne. Pe n u cɔɔ le pe nabuar telai wo, ⁴ ma Yesu pye ma yee: «Yīṅfua, wo cɔɔ nwo tā yigi naa ne. ⁵ Musa kānde na le yee, cɔɔ nwo syi yai pe u waa boo ntēmbar ne. Ah mboo -sē yee mii?»

⁶ Pe naa n ke pe u le namihi wo, u ma plaha pāā, pe waha yee u tee pye. Yesu ba yīṅ kor le, ma naa n yrūhū kōnde ne kāntraha na. ⁷ Pe kuee naa u yīntaha war ke kayey ne, u n ba yīṅ kuā yir, ma pe pye ma yee: «Ye laam wo, wii ma pye kapee laa wee u yīṅ na ye, u cāā u cɔɔ waa yāṅ ntēmblaha ne.» ⁸ U n maha yīṅ kor le, ma nii n yrūhū kāntraha na. ⁹ Pe nawee- pe kaplāṅ ngī luhu, laam sē sya pe ye ye, pe n nii n ter nanem nanem, ma cāā gbe pe wāle na, ma sya ga kua. U cɔɔ ya n ba kuee Yesu ne, cɔɔ wii pe ba le telai wo.

¹⁰ Yesu n ba yīṅ kuā yir loo na, ma u cɔɔ ya yāā, ma u pye ma yee: «Cɔɔ, mpāy pe le kai nde pāā taha ma na, pe ma na? Waa sē ngaa pye la ma na?» ¹¹ U cɔɔ n yee: «Aye, Yīṅfua.» Yesu n u pye ma yee: «Ta bya, n saa laa pye ma na ye; ka, ma'a syi ma kapee pye nantāṅ ye!»]

Yoo u cāā- le drierē wo?

¹² Loo kur ye, Yesu n maha te nabuar pye ma yee: «Ndoo tē ma cāã- driyē wo. Wii ma n taha ra na, u saa naa n yār wam wo ye, ufua ga cāã-yāã, cāã- mpāy pe cīinde yrā wāã nawee kē.»

¹³ Pe Farisyē n u pye ma yee: «Ma ya wīi ne raa n pāã mii ya; ma kapān saha nii cīinde ye.»

¹⁴ Yesu n pe yē sya ma yee: «Tē sya nii wīi pāã nii ya, ta kapān ma cīinde; ye sē yāã, n ta yisaha cā, ma maha ra kasaha cā; yii sē -sē ra yisaha cā ye, ye sē maha ra kasaha cā ye. ¹⁵ Ye nawee sāhā ke dyaŋ ye laam wūhū ya ne. Ndoo sē wee tē waa sāhā ye. ¹⁶ N ma sya waa sāhā, ta kaplāŋ ma cīinde, ndoo ya yē kaplāŋ sē kē ye; ta Tuhufua Yāhā gii ke ra nɔ wāã, ke ma ra ne. ¹⁷ Ye wāɛ kānde na, le ma le yrūhū yaha ma yee, nawee-syām yē kaplāŋ ma pye wācɛŋ, pe kapān ma cīinde. ¹⁸ N ta wīi pāã nii ya, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra nɔ wāã, ke bya maha ra wīi pāã.» ¹⁹ Loo na, pe n u pye ma yee: «Ma Tuhufua ma na?» U n pe yē sya ma yee: «Ye sē ra cā ye, ye sē ra Tuhufua bya cā ye. Ye ma ne pye ye ra cā, yaa ne ra Tuhufua bya cā.»

²⁰ Yesu pye Yāhā kangbāŋ wo, war lesaha fla tāy, ma naa ke kaplāŋ pāã. Waa gɛ sē koho taha u na ma yee u ga u yigi ye. U yale sē ba nɔ wa ye, koo kē.

Yesu driyēfa yar yaha pe wīi ne

²¹ Yesu n maha pe yar ma yee: «N ga ba tɛr. Ye ga ba naa ra kɛ, ye sē -sē ga ba ra yāã ye. Ye ga ba ku ye kapee- koho wo. Tē ga ba ka fla ngii na, ye saha ka ke fla na ye.»

²² Pe Yiifee- yahaseefa n yee: «Tuu yee woo ga ba ka fla ngii na, wii saha ka ke fla na ye, ah u yāã ga u ya boo, ma n pāã ke syi?»

²³ Yesu n pe pye ma yee: «Kāntraha nge nawee- me ye ne, ndoo -sē yi yāhāyīŋ na. Driyē nge nawee- me ye ne, ndoo sē -sē yi driyē nge wo ye. ²⁴ Loo ne, ta n ye pye ma yee, yaa ku ye kapee- koho wo. Tē ma ngii, ye ma yee ye sē loo sya cīnde ma ra ta ye Yater ye, ye ga ku ye kapee- koho wo.» ²⁵ Pe n u yey ma yee: «Nwa kē ma ne?» Yesu n pe yē sya ma yee: «Tē cāã lii pāã ye ye, loo ne. ²⁶ Kai- busāã ma tē ga pāã ye wīi na, tesē kai- busāã ne tē ga sāhā ye wīi na; wii tuu -sē ra nɔ wāã, u wīi ma cīnde; tē lii luhu u ye, loo ne tē n pāã driyēfa ye.»

²⁷ Pe sē ba cā ma yee u Tuhufua Yāhā wīi ne u n pāã pe ye ye. ²⁸ Yesu n pe pye loo na ma yee: «Ye ma ba ndoo u Nawee Puee kuā yir ta, yaa cā cā n ma ngii. Ye ga maha cā, ta ya wūhū sē kē tē n pye ye. Ta Tuhufua Yāhā ke ra klaha kai- nkāy ne, koo kē tē n pāã ye ye. ²⁹ Koo gii ke ra nɔ wāã, ke ma ra ne. Ke sē ra ta yaha nii ya ye, lii le n tāy ke ye, n loo pye yalebyε, koo kē.»

³⁰ Yesu tuu koo kaplāŋ pāã ke syi, nawee- busāã n u ta pe Yater.

Mpāy pe ma kapee- wāpyeŋ yāmpa

³¹ Yiifee- mpāy pe ba Yesu wīi sya cīnde, u n pe pye ma yee: «Ye ma ra kapān le yaha ye laam wo, ye ma ra kānyārwai cīnde. ³² Ye ga ba le cīnde wīi cā, le n ye yi kāã yāmpar wo.»

³³ Pe n u yē sya ma yee: «Wo faale Brama kur me wo ne, wo sē nii yāã waa yāmpa ye; ma -sē

maha pye mii ma yee, wo n pai yi kãã yãmpar wo?» ³⁴ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Wii u kapee- pye, u ma kapee-wãpyeŋ yãmpuai. ³⁵ Yãmpuai sê kuee yai n tãŋ u yĩŋfua kaha na ye. U yĩŋfua dya woo na, woo kuee yai n tãŋ ke kaha wo u kuãŋ ne. ³⁶ U Yãhã Dya ma ye yi kãã kapee- wãpyeŋ yãmpar wo, ye ga tefay yãã ye kuãŋ ne.

³⁷ N cã ma yee Brama kur kuε pii me ye ne; ye -sẽ ra wãboo wĩ ke, ta kaplãŋ sê n tãy ye ye ye, koo kē. ³⁸ Tē lii yãã ra Tuhufua Yãhã ye, loo ne tē n pãã. Yii, tee -sẽ lii luhu ye tuhufua ye, loo ne tee n pye.»

³⁹ Pe n Yesu pye ma yee, poo tuhufua kē Brama ne. Yesu n pe pye ma yee: «Ye ma ne pye Brama pii, tuu naa kai- nkãy pye, ye ne ga naa koo pye. ⁴⁰ Yagaa, ye mii ye ndoo wãboo wĩ ke, ndoo wii tē le cĩnde pãã ye ye, cĩnde lii tē luhu Yãhã ye. Ye wĩ nde, Brama sē loo pye ye rεε. ⁴¹ Ye tuhufua wĩ ne tee n pye.»

Pe n u pye ma yee, tããndya pii sē me poo ne ye, a tuhufua nen ya u ma poo ye, woo kē Yãhã ne. ⁴² Yesu n pe pye ma yee: «Yãhã ma ne pye ye Tuhufua, ta ntãŋ ne ga dye ye tãy. Ye sē yãã, n yi Yãhã fla na, koo fla kē tē yir, ma pa. N sē pa nii ya wĩ na ye, koo ke ra no wãã. ⁴³ Nwa ta ye sē ra kaplãŋ war ye? Ke wãluhu laam wee ye na ye, koo kē. ⁴⁴ Ye tuhufua kē sãndãpee yĩŋfua Setane ne. Ye n ke ye naa ye tuhufua laam wĩ pye. U yir u naboore ne ke kai- fegbecãã na, u sē tãhã n yer cĩnde fla na ye. Woo gε, u wĩ laa wee cĩnde ye. Kawar wãfua koo ke ma woo tēn. Ye

sê yãã, u ma kawarfuafua, ma maha ma kawar tuhufua.

⁴⁵ Ndoo wii tē -sē cīinde pãã ye ye, ye sē ra wĩi sya cīinde ye. ⁴⁶ Ye laam wo, yoo ma u ga waha yee n kapee pye? Tē cīinde pãã ye ye, nwa ta ye sē ra wĩi sya cīinde ye? ⁴⁷ Wii u ma Yãhã wũũ, ufua ke kaplãŋ luhu; yii sē n luhu ke ye ye, ye wee ke wãm ye, koo kē.»

Yesu cãã pye wa Brama yaha

⁴⁸ Pe Yiifee- yahaseefa n u pye ma yee: «Wo tãhã sē na, too ne yee Syamarifa naa kē ma ne, ma maha n yee, a sãndũpee ma ma yĩŋ na?»

⁴⁹ Yesu n pe pye ma yee: «Ngaa sãndũpee wee ra yĩŋ na ye. N ta Tuhufua Yãhã miingbãŋ gboho, ye -sē ra tyehε. ⁵⁰ N sē n kε ra myaha ke yi ye; waa -sē ma u n kε ra myaha ke yi, u kasãhã ma nawee- na. ⁵¹ Ta n cīinde nde pãã ye ye: Wii ma ra kapãn sya, ufua saa ku yãã ye.»

⁵² Pe Yiifee- n u pye ma yee: «Yagaa taa nde pãã, wo cã sãndũpee ma ma yĩŋ na. Wo faale wãdyaha Brama ku, pe faale Yãhã kaplãŋ tõrfa byε ku; mboo -sē yee, a wii ma mboo kapãn sya, ufua saa ku yãã ye. ⁵³ Wo wãdyaha Brama wii tuu ku, ma tεr la u yaha? Pe Yãhã kaplãŋ tõrfa gε, pe byε sē ku la? Mboo -sē mii ta nwasyifua?»

⁵⁴ Yesu n pe yē sya ma yee: «N ma pye n nii myaha sey nii ya, koo wee ngaa ye. Ta Tuhufua Yãhã kē ke ra myaha sey, koo gii tee ne yee ke ma ye Yãhã, ⁵⁵ ye sē maha ke cã ye. Ndoo ke cã; n ma yee n sē ke cã ye, n ga nii kawarfuafua ye wãŋ syi dyaŋ. N ke cã, n ke kaplãŋ le n yaha ra laam wo. ⁵⁶ Wo wãdyaha Brama cãã cã, u ga ba

ra wāpaŋ yāã; le n tãy u ye. U n -sẽ ba ke yāã, ma sya nuhu di le na.»

⁵⁷ Pe n u pye ma yee: «Ma sē dye- gbeesĩ sēnsye ge yāã wa ye, ma -sẽ yee, a mboo wo faale Brama yāã!» ⁵⁸ Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Brama sē bii see wa ye, ndoo -sẽ cãã pye wa.» ⁵⁹ Pe Yiifee- pe nde luhu, pe n yee poo ga u waa ntēmbar ne. Yesu n plaha pe na ke Yāhã kangbãŋ wo, ma yi tɛr.

9

Yesu fũũ naa waa jaa

¹ Per gaa, Yesu naa n tɛr, ma ba fũũ naa waa yāã. U ba see ke dyaŋ. ² Yesu kãnyãrwai n Yesu yey ma yee: «Yĩŋfua, fũũ naa nwo tuu see ke syi, yoo kapee wāpyeŋ kē le ta loo nde n u dye? Woo tuu kapee pye, laa u seefa?» ³ Yesu n pe yē sya ma yee: «Le sē nii mii u kapee pye, laa na u seefa ye. U see ke syi, Yāhã ga laa pye u na, nawee- bye n le yāã yĩnde ne, pe ke miingbãŋ gboho. ⁴ Koo gii ke ra nɔ wāã, n yai n ke tēn tē yagaa, yai ke sē kua wa ye. Yĩmper ma ke ga ba wo. Waa wee u tēn tē yĩmper wo ye. ⁵ Tē nwo driyē laam wo, n ma cãã- driyēfa ye.»

⁶ Yesu tuu koo pãã wa, u n yēsyõr tu kãntraha na, ma poor tũhũ, ma te pye ta u fũũ naa yĩmpɛ na, ⁷ ma u pye ma yee: «Ka, maa ma yĩntaha yee loho nge wo pe n yee Syilwee.» Ke Syilwee yĩntaha kē: Wii pe u nɔ wāã. U fũũ n ka, maa u yĩntaha yee ke wo. Tuu dur ga kaha wo, u naa n yãŋ.

8 U kasohofa, ma suhu mpāy ne pe ba u cā, ma cā u naa n nar, pe u yāã pe n nii n yee: «Wii u ba tege nii naa nawee- nar, woo sē na?» 9 Mpāy naa n yee woo kē, mpāy -sē naa n yee, a u tayfua kē. Woo -sē naa pe yar ma yee woo kē. 10 Pe n u yey loo na ma yee: «Ma yīmpε pye mii ma jaa ma ye, ma n waha n yāŋ?» 11 U n pe yē sya ma yee: «Dya wii pe n yee Yesu, woo u poor pye ta ra yīmpε na, ma ra pye n ga ra yīntaha yee loho nge na pe n yee Syilwee. Ta n ka, maa ra yīntaha yee, ma yāã n waha n yāŋ.» 12 Pe n u yey ma yee, u dya ma na. U n yee woo cā na.

13 Dya wii tuu pye fūũ, pe n ka u ne Farisyē ye fla na. 14 Kanii per -sē ba kē Yesu tuu ba te poor ta, ma u yīmpε jaa u kē. 15 Pe Farisyē n maha u yey ma yee, u pye mii ma waha jaa, ma n yāŋ. U n pe pye ma yee: «U poor pye ta ra yīmpε na, ta n ga ra yīntaha yee, ma yāã n n yāŋ.» 16 Loo na, Farisyē mpāy n le pāã ma yee, Yāhā sē kē ke dya nwo nɔ wāã ye, a u ke kanii per kapī wī pye n klaha-. Mpāy n -sē yee, a kapeepyefua ga waha laanwɔ wūhū ngī syi pye mii? Pe yē kaplāŋ n nii ke ya wuhu na.

17 U dya wii tuu pye fūũ, pe n maha u yey ma yee: «U dya wii tuu ma yīmpε jaa ma kē, mboo yee nwasyifua kē u ne?» U n pe yē sya ma yee: «Yāhā kaplāŋ tōrfua kē u ne.»

18 Pe sē le sya cīnde ma yee u pye fūũ, ma ba jaa ma waha n yāŋ ye; pe n sya ta pe n u seefa yee ba. 19 Pe n pe yey ma yee: «Ye dya wii tee yee u see fūũ, woo la nwo? Ah u pye mii ma waha n yāŋ yagaa?» 20 U dya seefa n pe yē sya ma yee:

«Wo cã wo dya kē u ne, u see fũũ. ²¹ Tuu -sē pye mii ma waha n yāŋ yagaa, tesē yoo tuu u jaa, loo too sē cã ye. -Ye woo gε yey, kicar sē kē u ne ye, u ga waha u ya yīŋ wīī pãã.» ²² U seefa naa n fya pe Yiifee- yahaseefa na, koo kē pe n ba pãã ke syi. Pe Yiifee- yahaseefa ba le pãã ta wa ma yee, wii ma yee Yesu kē u Yāhã Yīndefua Crise ne, ufua saa naa n dye pe Yiifee- yawāhã nwoŋ wo nantāŋ ye. ²³ Koo kē u dya seefa n ba yee pe u dya gε yey, a kicar sē kē u ne ye.

²⁴ U dya wii tuu pye fũũ, pe Farisyē n u yey ke tε syāŋ wuhu na ma yee: «Yāhã yāŋ, ma cīinde pãã. Wo cã kapeepyefua kē dya nwo ne.» ²⁵ U n pe yē sya ma yee: «U ma pye kapeepyefua, n sē waha loo cã ye. Lii ya tē cã, n pye fũũ, yagaa n n yāŋ.» ²⁶ Pe n u pye ma yee, Yesu u pye mii, u u yīmpε jaa mii? ²⁷ U n pe yē sya ma yee: «N le pãã wa ye ye, ye sē ra kapān luhu la? Ye yee yaa maha le luhu ye nwa pye? Ye n traha la ye nii u kānyārwei?» ²⁸ Pe n u tyεε, ma dur ma u pye ma yee: «Mboo kē raa ma u kānyārwe, wii ma wo faale wādyaha Musa kānyārwei. ²⁹ Wo cã Yāhã bii pãã Musa ne; nwo woo na, wo sē u yisaha cã ye.»

³⁰ U dya n pe yē sya ma yee: «Tee yee ye sē u yisaha cã ye, le yē gbãã ra na; woo -sē kē u ta ra yīmpε n jaa. ³¹ Mpāy pe ma kapee- wāpyeŋ wo, wo cã Yāhã wee ke n luhu poo wānar ye ye. Wii tuu -sē ke myaha gboho, ma ke laam wūhū pye, ke n luhu woofua wānar ye. ³² Ma gbe driyē wātāhã na, waa sē le luhu yāã pe yee waa fũũ yīmpε jaa yāã ye, wii syi u see fũũ. ³³ Ke ma

ne pye Yāhā sē kē ke dya nwo nō wāā ye, u saa ne waha laa gē pye ye.» ³⁴ Pe n u pye ma yee: «Ma see yi tāŋ kapee- wāpyeŋ wo, yoo raa yee maa klaha?» Pe n u tā pe Yiifee- yawāhā nwon wādyeŋ na.

Mpāy me pe ma fūū- Yāhā kānde na

³⁵ Yesu n u dya wākar wīi luhu, u n u yāā, maa u pye ma yee: «Ma u Nawee Puee ta la ma Yater?» ³⁶ U n u yē sya ma yee: «Yīŋfua, yoo kē u ne? U yar ra na, ra n u ta ra Yater.» ³⁷ Yesu n u pye ma yee: «Ma u yāā; woo gē kē tuu n pāā ma ne yagaa.» ³⁸ U dya n kānklūy gbāā Yesu yaha ye, ma u pye ma yee: «Yīŋfua, n ma ta ra Yater.»

³⁹ Loo kur ye, Yesu n yee: «N pa driyē wo, n n pai kasāhā raa yīntaha yi, n ta, mpāy pe sē n yāŋ ye, pe waha naa n yāŋ; tesē, mpāy pe yee poo n yāŋ, pe nii fūū- wāŋ syi.» ⁴⁰ Farisyē mpāy pe pye u ne, pe kaplāŋ ngīi luhu, pe n u pye ma yee: «Wo bya ma la fūū- wāŋ syi?» ⁴¹ Yesu n pe pye ma yee: «Ye ma ne pye fūū- wāŋ syi dyaŋ, kapee saa ne pye ye yīŋ na ye; tee -sē yee yii n yāŋ, ye kapee- ga kuee ye yīŋ na.»

10

U mbanaha u mbaa ne

¹ Loo kur ye, Yesu n maha kaplāŋ kuā cra pāā pe nawee- ye ma yee: «Tā n cīinde nde pāā ye ye: Wii ma yee u sē dye mbaa naklaha yē ne ye, ma teele laa yāŋ ke kānkāy na ma dugu dye, yuhu naboofua kē woosyifua nwo ne. ² Ma -sē yee wii woo na tuu n dye ke mbaa naklaha yē ne, u mbanaha kē woo ne. ³ Yuhu- sēŋfua pe mbaa

na, u n sya ma ke naklaha yẽ yâr u mbanaha kê. Pe mbaa bye, pe n sya ma n luhu u ye. U myaha taha pe mbaa bye na, ma pe yee te ne, pe n yi n taha u na nkur ye. ⁴ U ma ta u mbaa bye n yi taha tãŋ wa u na nkur ye, pe mii pe u yĩmbui cã wa, u ga naa n yâr pe yahasee ye, pe n naa n taha u na. ⁵ Pe saa sya pe taha naweete na ye, wii pe sê cã ye. Pe sê woo yĩmbui cã ye, pe ga fã dey u na.»

⁶ Yesu tuu kakuãcran nde tõi pe nawee- ye, pe sê laa ge war le wĩ na u ne ye.

Yesu woo tuu ma ke naklaha yẽ

⁷ Yesu n maha yee: «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Ndoo tẽ ma pe mbaa naklaha yẽ. ⁸ Mpãy bye pe cãã pa ra yaha, pe pye yuhu- naboofa. Pe mbaa sê -sê naa n luhu pe ye ye.

⁹ Ndoo kê ke naklaha yẽ. Wii ma ra ta u Yater, ma dye ra kue koho ye, u yĩŋ pahasaha yãã. U ga waha naa n dye u laam, tuu dur naa n yi, tuu naa u digi yãã. ¹⁰ Yuhu woo n pai wãyuhu troho ne, wãboo yĩmbui ne, kaklaha- koho ne. Ma -sê yee ndoo woo na, n pa ma yee, mpãy bye pe ga naa n dye ra kue koho ye, n ga cĩnde yrã wãã pe kê; tesê, ngaa saa ke laa pe ye ye.»

Yesu woo tuu ma u mbanahayõ

¹¹ Yesu n maha yee: «Ndoo tẽ ma u mbanahayõ. U mbanahayõ u mbaa gbã ku. ¹² Tëntële ma pye mbaa na, u tẽn tẽ wale myaha na. Woo sê -sê kê u mbanaha ye; woo sê kê u mbaafua ye. U ma waygapyãhã yãã, ke n pai pe mbaa ye, u ga fã ter pe yaha, ke n ba dye yigi pe laam wo,

ke pe ta pe n fã cãñ. ¹³ Lii le ma ne usyifua ta u n le pye ke syi, wale wĩ ya le ma ne pye u na, u kalaa sã ma ne pye pe mbaa poo na ye.

¹⁴ Ndoos kã u mbanahayõ. N ta mbaa wĩ cã, pe bya ra wĩ cã. ¹⁵ Ta Tuhufua Yãhã ke ra wĩ cã mii syi dyañ, ta n -sã u wĩ cã mii, n ma ke syi ra mbaa ne. N ga pe gbã ku.

¹⁶ Mbaa mpãy maha ma ra ye. Poo ter wee naklaha nge wo ye. N yai n ga pe bya kuar ba le taha, n ba naa n naha. Pe ga ba naa ra yĩmbui luhu. Pe bye ga ba wãã le, pe nii naklaha neñ, mbanaha nen ne.

¹⁷ Ta ntãñ dye ra Tuhufua Yãhã tãy. N yer ta yrã wãwãã wĩ na, n ku, tã ba dur, n maha le sya. Loo ne, ta ntãñ n dye ta Tuhufua Yãhã tãy.

¹⁸ Nawee waa sã kã tuu ga waha ta yrã sya ra ye ye. Le tãy ra ye, koo kã n ga le wãã, n ku. Le wãwãã fãnga ma ra ye, le wãsyã fãnga ne. Ta Tuhufua Yãhã ke ra taha lii na, loo kã loo nde ne.»

¹⁹ Yesu kaplãñ n maha ta, Yiifee- n nii n pãã wuhu na creñcreñ. ²⁰ Poo busãã naa n yee: «Sãndũpee waa u yĩñ wũhũ wlãhã, u n sron cõñ. Waa ma n ndityuhu yaha u ye ye.» ²¹ Mpãy, ma -sã naa n yee: «Sãndũpeefua kaplãñ sã kã ngĩ ye. Nawee wii sãndũpee ma u yĩñ na, u ga waha fũũ yĩmpe yãr la u kã, u n waha naa n yãñ?»

Yiifee- yahaseefa Yesu wĩ sye

²² Pe ba naa ke Yãhã kangbãñ wãfãã gbar gbar, dyadye wãñ syi dyañ, Yurusalem wo. Le pye wer cãã. ²³ Yesu -sã pye, u naa n tay ke Yãhã kangbãñ

wo, ntēmbar laankongbāŋ gaa flāhā tāy, pe naa ke yee Salmuu laankon.

²⁴ Pe Yiifee- yahaseefa n pa, ma ba u gbey le, ma u pye ma yee: «Le ma pye mboo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne, le pāā laha wo ye. Ma sē yāā, ma wo ta wo n nii laalaa pye n ter ma wīī na.»

²⁵ Yesu n pe yē sya ma yee: «N le pāā wa ye ye, ye sē -sē ra wīī sya cīinde ye. Ta Tuhufua Yāhā kai-ngīī wāpyeŋ kānde wāā ra kē; loo nde gε ra wīī pāā n laha ye ye. ²⁶ Ye sē -sē ra wīī sya cīinde ye; ye wee ra mbaa ye, koo kē. ²⁷ Ta mbaa ra yīmbui luhu. Ndo pe cā, pe n taha ra na. ²⁸ N cīinde yrā wāā pe kē, lii wākuayāā wee le na ye. Pe wīī saa klaha- yāā ye, waa saha pe tyīn sya ra koho wo ye. ²⁹ Ta Tuhufua Yāhā gii ke pe le soho ra koho wo, koo kē ke ma fānga bye yīn na, waa saha pe tyīn sya ke koho wo ye. ³⁰ Ndo, tesē ra Tuhufua Yāhā ne, wo ma nen.»

³¹ Loo na, pe Yiifee- yahaseefa n maha yee poo ga u waa ntēmbar ne. ³² Yesu n pe pye ma yee: «N kayūhū busāā pye yar ye na, ta Tuhufua Yāhā kāmay na. Ye yee yaa ra waa ntēmbar ne koo kayūhū ngīī lii loo wīī na?» ³³ Pe n u yē sya ma yee: «Wo sē yee waa ma waa ntēmbar ne kayīī laa wīī na ye, wo yee ma n gbar Yāhā ne, koo kē; taa ma nawee, ma sē yai ma yee ma ma Yāhā ye.»

³⁴ Yesu n pe yē sya ma yee: «Yāhā sabangbāŋ wo, le ma le yrūhū yaha ma yee, Yāhā yee: <Ye ma Yāhā pii.> ³⁵ Wo cā Yāhā sabangbāŋ ma lii pāā, le saha kuā kāā ye. Le Yāhā kapān le pāā wāā nawee- mpāy kē koo fla na, Yāhā yee pe ma Yāhā pii. ³⁶ Yāhā ma -sē yee pe ma Yāhā pii, ndoo

wii Yāhā ra yāŋ yi, ma ra nɔ wāā driyē wo, ye pye mii ma yee n n gbar Yāhā ne, a n tee yee n ma Yāhā Dya? ³⁷ Le ma pye ra Tuhufua Yāhā kai- sē kē tē n pye ye, ye ma syi ye ra kaplāŋ sya cīnde ye. ³⁸ N ma -sē ke pye, ye ma sya yee ye saa ra kaplāŋ sya cīnde ye, tē -sē kai- nkāy pye, -ye koo sya cīnde! Loo na, ye ga le cā laha ye yee, ndoo tesē ta Tuhufua Yāhā ne, loho sē n yi wo nsoho wo ye.»

³⁹ Pe n maha yee, poo ga u yigi, u n wloho yi pe laam wo ma tɛr.

⁴⁰ Loo kur ye, Yesu n ka maa kuee Yurdane lafej kūndi ngaa ye. Koo fla kē Nsān tuu cāā pye, ma ba naa nawee- tāā naa n yi loho wo.

⁴¹ Nabuar n pa Yesu fla na, ma ba nii le pāā pe ya ye ma yee: «Nsān sē ba laanwo wīī laa pye ye, tuu -sē ba kai- nkāy bye cāā pāā yaha dya nwo wīī na, ke bye nii cīnde.» ⁴² Nawee- busāā n Yesu ta pe Yater ke fla na.

11

Yesu gbā yia

¹ Yan ba dya waa yigi, u myaha Laasar. U pye klo laa wo pe naa n yee Gbetane. U syafa pye ke fla na, Maari ma suhu u lɛfua Marti ne. ² Woo Maari nwo kē tuu ba lasekole woo Yesu na, ma u yīnyor ta ma Yesu tɛɛ kluā u kē. Woo lan Laasar kē tuu pye yanfua. ³ U syafa n lɛhɛ wāā, pe ga Yesu yar u naambiyābua wee wāwee ye.

⁴ Yesu tuu le luhu, u n yee: «Laasar yan nde saha u boo ye; te ga ta nawee- n Yāhā fāngangbāŋ yāā yīnde ne, loo nde kāmāy na

Yãhã Dya myaha ga yi.» ⁵ Marti ma suhu u cĩĩfua Maari ne, ma suhu Laasar ne, pe bye ntãŋ ba dye Yesu tãy. ⁶ Yesu tuu u Laasar yan wĩĩ luhu, tuu pye teelii wo, u n kuee ma plii sĩĩ pye ke fla na, ⁷ ma ba u kãnyãrwai pye ma yee, pe dur ga Yude kãntraha na. ⁸ U kãnyãrwai n u pye ma yee: «Yĩŋfua, yagaa ya pe Yiifee- naa n ke pe ma waa boo ntẽmbar ne ke fla na, ma maha yee mboo ga dur ga ke fla na!» ⁹ Yesu n pe yẽ sya kakuãcran ne ma yee: «Per neŋ laam wo, yai wee la lɛr sɛnsye syãm, ma gbe sukũhũntãy na, ma sya ga waa yainkɔŋ wo? Wii u n yãr yai na, u sɛ n kũn ye, u yãhãcãã- yãã, koo kɛ. ¹⁰ Wii u -sɛ n yãr yĩmper wo, u n kũn, cãã- wee u na ye, koo kɛ.»

¹¹ Yesu tuu koo kaplãŋ pãã wa pe ye, u n pe pye ma yee: «Wo naambiyã Laasar sã n wãy; n n gaha u gbã yir.» ¹² U kãnyãrwai n u pye ma yee: «Yĩŋfua, u ma sã n wãy, u ga kãhã yir.» ¹³ U Laasar wãku wĩĩ ne Yesu tuu ba pãã pe ye, pe sɛ le war ye, ma yee cĩĩnde wãy Yesu u n yãŋ. ¹⁴ Yesu n le pãã laha pe ye loo na ma yee: «Laasar ku. ¹⁵ Too sɛ pye ke fla na ye, le tãy ra ye. Loo ga ta ye n ta sroŋ ta ye Yater. -Too ka u fla na!» ¹⁶ Loo na, Tema wii pe naa n yee Didim, koo yĩntaha wuhuwãã, u n pe kãnyãrwai mii pye ma yee: «Wo bya, -too yir taha u na, waa ku u ne.»

¹⁷ Yesu n ga dye gbe taha, ma luhu pe Laasar le wa gbĩĩ wo ke plii resyar kɛ. ¹⁸ Gbetane ke -sɛ pye Yurusalem tãy kilo tãã syi, ¹⁹ Yiifee- busãã n ba pa Marti ye fla na Maari ne, maa pe laŋ gbã syar pe ye. ²⁰ Marti tuu luhu Yesu ma u n pai, u

n ka maa u wãã; Maari -sẽ pye u ba tege nii kaha wo. ²¹ Marti n Yesu pye ma yee: «Yĩnfua, ma'a ne pye nwo, ta lanj saa ne ku ye. ²² Ke yagaa nge gɛ na, n cã, ma'a ngii nar Yãhã ye, ke ga le pye ma kã.» ²³ Yesu n u pye ma yee: «Ma lanj ga yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na.» ²⁴ Marti n u yẽ sya ma yee: «Driyẽ ma ba kua per gii, nawee- n ga yir gbã wo, pe nii yrãŋ na, n cã Laasar bya ga ba yir gbã wo, u nii yrãŋ na.» ²⁵ Yesu n u pye ma yee: «Ndoo tẽ ma gbã yiafua, tesẽ ndoo tẽ ma yrã wããfua. Wii ma ra ta u Yater, u ma sya ku, u ga ba nii yrãŋ na. ²⁶ Tesẽ, wii ma pye yrãŋ na, ma ra ta u Yater, ufua saa ku yãã ye. Ma loo nde sya la cĩinde?» ²⁷ Marti n u yẽ sya ma yee: «Ãwã Yĩnfua, n cã mboo kã u Yãhã Yĩndefua Crise ne, woo wii u ma Yãhã Dya, woo wii u wãpanj bii cãã pãã yaha driyẽ nge wo.»

²⁸ Marti tuu koo pãã wa, u n ter, ma ga u cĩifua Maari yee, u sã ta waa n yi le cãŋ na ye, ma u pye ma yee: «U Yĩnfua ma nwo, u ma yee.»

²⁹ Maari tuu kaplãŋ ngĩ luhu, u n yir farfar, ma ka Yesu fla na. ³⁰ Yesu sã ba dye wa le klo wo ye. Marti tuu ba u wãã sya teelii wo, u pye nantãŋ koo fla na. ³¹ Yiiffee- mpãy pe pye Maari ne kaha wo, ma naa u flanj, pe yãã u yir yi farfar, pe n taha u na, ma yee u yi n ter u n gaha wũn le gbĩ fla wo.

³² Maari tuu ga no Yesu fla na, ma u yãã yĩnde ne, u n kãnkũy gbãã Yesu yaha ye, ma u pye ma yee: «Yĩnfua, ma'a ne pye nwo, ta lanj saa ne ku ye.» ³³ Maari naa n wũn, woo ma suhu pe Yiiffee-mpãy ne pe ba pa u ne. Yesu tuu pe yãã, u laam

bye n wlâhã. ³⁴ U n pe yey ma yee, pe u le na? Pe n u pye ma yee: «Yĩnfua, pa ma ba yãŋ.»

³⁵ Yesu yĩntãm n yi. ³⁶ Pe Yiifee- pe loo yãã, pe n yee u dya ntãŋ dye Yesu tãy cĩinde. ³⁷ Poo mpãy n -sẽ le pãã ma yee: «Woo wii tuu u fũũ naa yĩmpɛ jaa u n waha n yãŋ, u saa ne pye la u ta, dya nwo ma n ku ye?»

³⁸ Yesu n ka le gbĩ fla na, u laam maha ba wlâhã u ye. Le gbĩ pye nkɔŋ dyaŋ yãŋ mpỹ ntẽmbblaha fla na. Ntẽmbangbãŋ gaa pye, ke ba paha tã le gbĩ yẽ na. ³⁹ Yesu n yee pe ke ntẽmbangbãŋ kloŋ kãã. U Laasar syafua Marti n Yesu pye ma yee, ke nakugu dugu n yi, pe ke le le gbĩ wo ke plii resyar nanga. ⁴⁰ Yesu n u pye ma yee: «N sã ma pye la ma'a ra ta ma Yater, maa Yãhã fãngangbãŋ yãã yĩnde ne?» ⁴¹ Pe n ke ntẽmbangbãŋ kloŋ kãã. Yesu n yĩntaha kuã yir wãã yãhãyiŋ kue ye ma yee: «Ta Tuhufua Yãhã, taa ra wãnar sya, n syaha wãã ma kã. ⁴² N cã ma ra wãnar sya yalebye. N le pãã nabuar mii wĩ na, pe ra gbey le, pe n waha cã mboo ma ra nɔ wãã.»

⁴³ Yesu tuu koo pãã wa, u n tẽ sya fãnga ne ma yee: «Laasar, yir yi!» ⁴⁴ Laasar wii u ba ku, u n yir yi, te trɛ ne tesẽ te klue ne te maha tã faasyĩmbɛhɛ taa ne; u yĩntaha ba maha tã fai wo. Yesu n pe nawee- pye ma yee: «-Ye u sãhã yaha, tee tyii u na u n ter!»

*Pe Yiifee- yahaseefa Yesu ke wãboo ne
(Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Luke 22.1-2)*

⁴⁵ Pe Yiifee- mpãy pe ba pa Maari ye fla na, poo busãã pe Yesu yãã tuu nde pye, pe n u wĩ

sya cĩnde. ⁴⁶ Mpāy n -sē yir, ma ka Farisyē ye fla na, maa le pãã pe ye Yesu lii pye. ⁴⁷ Loo na, pe Yāhā yūndefa yīnfa n yir pe Farisyē ne, ma pe kaplān cērfa wāã, ma le pãã ma yee: «Waa pye mii dya nwo ne? Ye sē yãã, u laanwo wūhū busãã pye. ⁴⁸ Waa tyii u na, nawee- bye ga ba u wī sya cĩnde, Wōrmefa ga ba wo Yāhā kangbān yoho pye klaha-, pe wo ter bye boo tān.»

⁴⁹ Mpāy pe ba pe ya wāã, poo nen waa pye, u myaha Kayifu, woo kē tuu pye pe Yāhā yūndefa yīnfua loo dye. U n yir ma pe pye ma yee: «Ye sē laa cã ye. ⁵⁰ Ye sē laam ga ye. Le puar wo dya nen nwo ya boo, u n ku nawee- kur bye wī na, wo terfa bye ma n ku tān ye.» ⁵¹ Kapān nde le sya yi u yē wo, u sē cã ma yee u ya laam kapān sē ne le ba yi u yē wo ye. Tuu pye Yāhā yūndefa yīnfua loo dye, koo kē Yāhā n u ta u n kapān nde cãã pãã yaha ma yee, Yesu yai u ku pe klofa wī na. ⁵² Le sē maha pye pe terfa ya wī na ye. Le pye Yāhā laampii kur bye wī na, pe nii yīmbui nen na, Yāhā laampii mpāy bye pe cãān driyē teebēhe bye wo. ⁵³ Koo per na, pe n Yesu wāboo wī ta. ⁵⁴ Loo n ta Yesu sē maha naa u ya yar gbaa na pe Yiifee- na ye; u n ka tūntūn kusyīnde laa wo, tēyāfūū klo tāy, pe le yee Yeflami, maa kuee ke fla na u kānyārwai ne.

⁵⁵ Yiifee- syayaha gbar ba gbe taha. Nawee- busãã n yir kui bye wo, ma dugu ga Yurusalem wo, pe n gaha pe kapīi loho wey, pe nii gbēgbē te gbar n cã dye. ⁵⁶ Pe pye Yāhā kangbān wo, ma naa Yesu fla kē, ma nii pe ya yey, ncã u ga pa te gbar na laa? ⁵⁷ Pe Yāhā yūndefa yīnfa tesē pe

Farisyẽ ne, pe ba yee, wii ma Yesu niisaha cã, u le pãã pe n ga u yigi.

12

*Maari lasekole woo Yesu trε na
(Mat 26.6-13; Mar 14.3-9)*

¹ Te syayaha gbar ba kuee plii kuay, Yesu n ka klo nde wo pe n yee Gbetane, Laasar fla na, wii Yesu ba u ta u n yir gbã wo, ma nii yrãṅ na. ² Pe n u nampay yi. Marti naa te dir yĩntaha yi, Laasar pye pe sedifa ne Yesu ne.

³ Maari n lasekole waa gbe bui laa wo, le faa gbobo. Pe woo lasekole yee nardi, nawãm sē u dir yey ye. U n woo lasekole gbe, ma u woo Yesu trε na, ma dur ma u yĩnyor ta ma Yesu trε kluã; ke kaha byε n ga nii u lasekole dugu fla. ⁴ Yesu kãnyãrwε waa pye, Syikaryotefa Yuda, woo kē u n pai Yesu yi u napĩ- kē. U n le pãã ma yee, ⁵ a nwa pe sē u lasekole par war nagbey sēnsye syi, ma pe war wãã fenfa kē ye? ⁶ Le sē nii mii u naa fenfa fen di koo u n kapãn nde pãã ye, u naa n yuhu, koo kē. Pe kãnyãrwai war sakole pye woo ye, pe ma war le, u ga mpãy yuhu yi. ⁷ Yesu n u pye ma yee: «Tyii cɔɔ nwo na, ta kadye kē tuu gbihi wa wãleṅ na gbĩ wo ke syi. ⁸ Fenfa ya dyaṅ, pe ma ye ne yalebyε. Ndoo -sē nwo, n saa ba pye ye ne per gaa ye.»

⁹ Yiifee- busãã n Yesu wãpa wĩ luhu ke Gbetane na, ma pa le klo wo. Le sē -sē ba nii mii pe pa Yesu ya wĩ na ye; pe ba pa pe n pai Laasar bya yãã yĩnde ne, woo wii Yesu ba u ta u n yir gbã wo, ma nii yrãṅ na. ¹⁰ Pe Yãhã yũndefa

yīnfa n Laasar bya wāboo wīl pāā ta. ¹¹ U wīl ba Yīifee- busāā ta pe n dur naa n yi poo kur ye, ma naa Yesu woo ta pe Yater, koo kē.

*Nawee- Yesu sey ga dye Yurusalem wo
(Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Luke 19.28-40)*

¹² Ke yīnsyii wo, nabuar mpāy pe ba ka te gbar wīl na, pe n luhu Yesu ma u n pai ke Yurusalem wo. ¹³ Pe n mpēn wan gbe, ma yi ga Yesu wāā, ma nii nuhu dī, ma nii le gble ma n yee:

«Yīnfua mboo wii taa n pai Yāhā myaha ne,
Yāhā ke kaa taha ma na,
mboo wii taa ma Yisrēfa Yīnfua.»

¹⁴ Yesu n kānkonyainge gaa yāā, ma dugu nii ke na ma n gaha, mii le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

¹⁵ «Syō klofa, ye ma n fya ye,
ye yīnfua nwo u n pai,
kānkonyainge gaa na, tuu dugu nii.»

¹⁶ Yesu kānyārwai n kai- ngīl yāā wāyāā ya, pe sē waha ke yīntaha war le yale wo ye. Kur kuε ye, Yesu tuu ba kuā yir ga yāhāyīn na nayōr ne, pe n cā le tai cā ma yee, le ma le bii cāā yrūhū yaha wa Yāhā sabangbān wo ma yee, nawee- ga ba Yesu sey, koo kē pe n ba le yāā le pye koo syi.

¹⁷ Yesu tuu ba Laasar yee le gbīl laam wo, ma u ta u n yir gbā wo, ma nii yrān na, mpāy byε pe ba pye ke fla na, pe naa Yesu wīl pāā le ne.

¹⁸ Loo nde n ta, pe nabuar pe le luhu ma yee Yesu laanwo wīl nde pye, pe n pe ya wāā ga ta u yahasee ye. ¹⁹ Pe Farisyē n nii pe ya pye ma yee: «Ye sē yāā, nawee- byε n gaha u ye, nde saa laa yō wo kē ye.»

Jrɛkefa mpây, Yiifée- sê me ye, pe Yesu wĩ yey

²⁰ Jrɛkefa mpây ba pa te gbar na Yurusalem wo, Yâhã seysaha wo. ²¹ Poo mpây n pa Filipe fla na, u n yi klo nde wo pe naa n yee Gbesyata, Galɛɛ kântraha na. Pe n Yesu wĩ yey waha u ye ma yee: «Yĩŋfua, wo n kɛ wo Yesu yãã.» ²² Filipe n le pãã Andere ye, pe n ka pe syãm, maa le pãã Yesu ye.

²³ Loo kur ye, Yesu n pe pye ma yee: «U Nawee Puee myaha yiyale nɔ wa. ²⁴ Ta n kakuãcran nde pãã ye ye: Sepua nen le ya ya, le ma yee le sê tâhã le kântraha wo ma fĩy ye, le -sê ga kuee le ya ya. Le ma -sê tâhã le kântraha wo, ma ku, ma fĩy, le ga pii buar see. ²⁵ Wii ma yee u ya yĩŋ wãkɛ wĩ ya le n tãy u ye, woofua ga ba u yĩŋ kɛ laa; wii tuu -sê ga u ya yĩŋ wãkɛ wĩ sye driyɛ nge wo, woofua ga ba cĩinde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye. ²⁶ Wii ma yee u ga ra wĩ pye, u naa n taha ra na; n ma pye na, u bya ga pye ke fla na. Wii ma ra wĩ pye, ta Tuhufua Yâhã ga ta u myaha n yi.

²⁷ Yagaa, ta laam byɛ ma pe wlãhã nii ra ye. Tê ga lii gɛ pãã n sê cã ye; n yee la Yâhã ta Tuhufua, le wãfãy yale kuã tɛr ra na, lii le n pai nde? Aye, n saa loo pãã ye. N pa koo wãfãy nge wĩ na, n ga ke sya. ²⁸ Ta Tuhufua Yâhã, ma miingbãŋ ta ke n gboho!» Yĩmbui laa n yir yãhãyĩŋ na ma yee: «N ke gboho wa, n ga maha ke ta ke n gboho.»

²⁹ Nabuar rii te pye ke fla na, ma ba le yĩmbui luhu, te n yee, a yãhãgbãã tɛŋ kɛ. Mpây naa n yee, a yãhãyĩŋ tɛnlehe waa kɛ tuu pãã Yesu ne. ³⁰ Yesu n pe pye ma yee: «Yĩmbui nde sê

pãã ndoo wĩĩ na ye, le pãã yii wĩĩ na ma yee ye le luhu. ³¹ Yagaa, Yãhã kasãhã ga too driyẽfa na. Yãhã ga driyẽ nge yĩnfua Setane kar wãã. ³² Ndoo ma ba kuã yir ta, n ga ba ta, nawee- ter bye n pa ra ye.» ³³ Yesu kaplãŋ ngĩĩ naa le yar, gbã mpãy ter syi u n pai ku.

³⁴ Pe nabuar n u yẽ sya ma yee: «Kãnde lii Yãhã le ta, le ma le yrũhũ yaha ma yee, u Yãhã Yĩndefua Crise saa ku yãã ye. Mboo -sẽ pye mii ma yee, u Nawee Puee ga ba kuã yir ta? Yoo kẽ u Nawee Puee ne?» ³⁵ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «U Cããfua ga maha yalaale ya dye ye nsoho wo. Tee -sẽ ma u Cããfua ne, ye naa n yãr u ne, wam ma syi pe ba ye fe gbe ye. Wii u n yãr wam wo, u sã u ya kakue cã ye. ³⁶ Tee ma u Cããfua ne, -ye u ta ye Yater, ye nii cããfa.»

Yesu tuu koo pãã wa, u n ter, maa wũhũ pe na deydey.

Mpãy pe sã Yesu ta pe Yater ye

³⁷ Yesu tuu sya laanwo wũhũ busãã pye pe nawee- yĩnde na, pe sã -sẽ u ta pe Yater ye. ³⁸ Loo ge -sẽ ne faale Yãhã kaplãŋ tãrfua Yisa bii cãã pãã yaha. U bii yee:

«Too ke Yãhã wũhũ pãã,
yoo ke sya wo ye?
Yoo Yãhã koho fãnga yãã,
ma le sya cĩĩnde?»

³⁹ Poofa mii wĩĩ na, u Yisa maha bii le cãã pãã yaha ma yee:

⁴⁰ «Yãhã pe ta fũũ- wãŋ syi;
ke maha pe ta pe laam n waha.
Mii loo sã ne ye, pe ma n yãŋ,

pe ga ke kai- yãã yĩnde ne,
pe ga ke war pe laam wo.

Pe ga ka Yãhã ye, ke n pe jaa yi kãã
pe kapee- wãpyeŋ wo.»

⁴¹ Yisa tuu bii Yesu nayõr yãã, koo kē u n bii
kaplãŋ ngĩ pãã.

⁴² Pe yahaseefa mpãy -sē ba Yesu wĩ sya
cĩinde. Pe sē -sē le pãã ye. Pe ba fya pe Farisyē
na, ma yee poo ma le pãã, pe ga pe kar tã ke
Yiifee- yawãhã nwoŋ na. ⁴³ Ye sē yãã, pe naa
myaha ke nawee- ye, pe sē naa myaha ke Yãhã
ye ye, koo kē.

⁴⁴ Yesu -sē ba le gbey pãã pe ye ma yee: «Wii
ma ra wĩ sya cĩinde ma ra ta u Yater, ndoo ya
sē kē u ta u Yater ye, ufua ra Nɔwããfua bya ta u
Yater. ⁴⁵ Wii ma ra yãã, ufua ra Nɔwããfua bya
yãã. ⁴⁶ N pa driyēfa ye cãã- wãŋ syi dyaŋ, wii ma
ra ta u Yater, ufua ma n kuee wam wo ye. ⁴⁷ Wii
ma ra kaplãŋ luhu, ma -sē ke sye, ndoo sē kē tē ga
ufua sãhã ye. Ye sē yãã, n sē pa driyēfa wããhã
yĩmbui ne ye, n pa pe wãsyayaha yĩmbui ne.
⁴⁸ Wii ma ra sye, ma maha ra kaplãŋ sye, u
sãhãfua ma; kaplãŋ nkãy tē n pãã, koo kē ke n
pai u sãhã, driyē ma ba kua. ⁴⁹ Ye sē yãã, ta ya
wĩ sē ne tē n pãã ye; ta Tuhufua Yãhã gii ke ra
nɔ wãã, koo gɛ ra yar kai- nkãy ne, n yai n ke
tõr yar nawee- na. ⁵⁰ N -sē cã ke kai- nkãy ta,
ke cĩinde yrã wãã nawee kē. Loo ne, ta Tuhufua
Yãhã ke ke kai- yar ra na mii, n ke yar nawee- na
koo syi.»

13

Yesu u kãnyãrwai trε yee

¹ Te syayaha gbar te ba gbe taha, Yesu n cã u yale nɔ wa, yale lii tuu ga yir driyẽ nge wo, u ka u Tuhufua Yãhã fla na. Driyẽfa mpây byε pe ntãŋ dye u tãy, pe n nii u wãm, u n ta pe ntãŋ n dye kuee yai u tãy.

² Yesu pye u kãnyãrwai ne dir na yĩmper wo. Syikaryɔtefa Syimu dya Yuda -sẽ nwo, sãndãpee yĩŋfua Setane ba Yesu wãyi wĩ le wa u laam wo, u Yesu yi u napĩ- kē. ³ Yesu ba cã, woo Yesu yi Yãhã fla na, u ga maha dur ga Yãhã fla na, tesẽ Yãhã kai- byε le soho u koho wo. ⁴ Yesu n yir dir na, ma nayroho fεr, ma lawey fai laa gbe maha nsĩ wo. ⁵ Loo kur ye, u n loho le tasangbãŋ wo, ma nii u kãnyãrwai trε yee pe kē, ma te kluã lawey fai lii ne, tuu ba gbe maha nsĩ wo.

⁶ U n ba nɔ Syimu Pyar na, u n u pye ma yee: «Yĩŋfua, mboo yai la ma ra trε yee?» ⁷ Yesu n u yẽ sya ma yee: «Lii tẽ n pye nde, ma sã le war ye, maa ba le war kur kuε ye.» ⁸ Pyar n u pye ma yee: «Aye, n saa sya yãã ma n ta trε yee ye.» Yesu n u pye ma yee: «N ma yee n sã ma yee ye, ma saa ba ma lay yãã ra ye ye.» ⁹ Syimu Pyar n u pye loo na ma yee: «Yĩŋfua, le ma pye ke syi, ta trε yee, maha ra klue bya ne, ta yĩŋ bya ne.» ¹⁰ Yesu n u pye ma yee: «Wii ma wey laha, u trε ya ne te yai te yee, u n nii tãŋ gbεgbε. Ye nii wa gbεgbε, ye byε sã -sã me ye.» ¹¹ Yesu ba cã wii u n pai u yi u napĩ- kē, koo kē u n yee pe byε sã me pe ma gbεgbε ye.

¹² Yesu tuu pe trε yee wa, ma u nayroho le wa, u n dur ga tege nii u niisaha wo, ma pe pye ma yee: «Tē lii pye ye na, ye le war la? ¹³ Ye ra yee kaicāfua, ma maha ra yee yīnfua. Le sron, n ma koo syi. ¹⁴ Ndoos wii n ma ye yīnfua, ma maha ma ye kaicāfua, ya'a yāā ndoo tē ye trε yee, ye bya ye yai ye naa ye trε yee yii kē! ¹⁵ Ye sē yāā, kai ne tē pye yar ye na ma yee tē ye pye mii, ye bya yai ye naa nii yii ne koo syi! ¹⁶ Ta n cīinde nde pāā ye ye, tēntēle sē ter u yīnfua yaha ye, tesē tēnlεhε sē ter u lεhεfua yaha ye. ¹⁷ Ye ma kai- ngī cā, ye wī n tāy, -tee -sē naa koo pye!

¹⁸ Ye byε sē me tē n yāŋ ye. Mpāy tē yāŋ yi, n pe cā. Lii le -sē cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo, loo ne le n pye yagaa. Le ma le yrūhū yaha ma yee: «Wii u wāā n di ra ne, u wā klaha ma nii ra napī.» ¹⁹ N ga cāā naa ke kai- tōr ye ye, ke ma ba nii n pye, ye waha cā ndoo ma ngii, ye le sya cīinde. ²⁰ Ta n cīinde nde pāā ye ye: N ma nawee lεhε wāā, wii ma ga u wī sya, ndoo ge wī kē tuu sya. Wii ma -sē ra wī sya, Yāhā gii ke ra lεhε wāā, koo ge wī ne tuu sya.»

*Yesu yee u kānyārwe waa ga u yi u napī- kē
(Mat 26.20-25; Mar 14.17-21; Luke 22.21-23)*

²¹ Yesu tuu koo kaplāŋ ngī pāā wa, u laam byε n wlāhā, u n yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye laam wo, waa ma u ga ra yi ta napī- kē.» ²² U kānyārwai n nii pe ya yāŋ n klaha, pe sē ba cā yoo kē u naa n yāŋ ye. ²³ U Yesu kānyārwebua -sē pye, u ba nii Yesu tāy. ²⁴ Syimu Pyar n koho yāhā wāā u ye, u Yesu yey yoo kē u n yāŋ. ²⁵ Woo kānyārwe nwo n u ya kāāŋ Yesu kuε ye, ma u pye

ma yee: «Yĩnfua, yoo kē?» ²⁶ Yesu n u yě sya ma yee: «Tě ga dir pāhā wāã wii kē, woo kē.» U n dir raa gbe, ma te pāhā, ma te wāã Syikaryotefa Syimu dya Yuda kē.

²⁷ Yuda tuu te dir sya wa, sãndãpee yĩnfua Setane n dye u laam wo. Yesu n u pye ma yee: «Taa yee ma ga lii pye, le pye farfar.» ²⁸ Mpãy bye pe pye te dir na, pe sē le war nwa Yesu n le pāã Yuda ye ke dyan ye. ²⁹ Mpãy naa le ga, a u Yuda tuu ma pe war sakole ne, laa na Yesu yee, wãn tii bye wĩ te ga ba pye poo na te gbar nde na tē n pai, u te bye par. Pe maha naa le ga, a laa na Yesu Yuda pye u ngaa wāã nawām kē.

³⁰ Yuda tuu te dir sya wa, u n ta ter yi ma ter. Yĩmper ba wo wa.

Yesu kãnfuě laa yar u kãnyãrwai na

³¹ Yuda tuu yi ter wa, Yesu n u kãnyãrwai pye ma yee: «Yagaa, u Nawee Puee miingbãŋ ga yi, Yãhã miingbãŋ bya ga yi u kãmay na. ³² Yãhã miingbãŋ ma yi u kãmay na, Yãhã bya ga ba u miingbãŋ yi ke ya kãmay na; ke ga ba le pye yagaa.

³³ Ta cĩifa, yalaale ga maha ra yãã ye ne. Loo kur ye, ye ga ba naa ra ke. Tě ba pe Yiifeyahaseefa yar lii ne, n ga maha ye yar loo wĩ nen ya ne. Tě n gaha na, ye saha ka ke fla na ye; n ga ye bya yar le ne yagaa.

³⁴ N ga kãnfuě laa yar ye na: Ye tyii ye ntãŋ n naa n dye yii tãy; ye ntãŋ pe dye ra tãy mii, ye bya ye tyii ye ntãŋ n naa n dye yii tãy koo syi! ³⁵ Ye ntãŋ ma dye yii tãy, nawee- bye ga cã pe yee ta kãnyãrwai me ye ne.»

*Yesu Pyar yar u ga ba woo wĩ kai tɛhɛ tãã
(Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Luke 22.31-34)*

³⁶ Loo kur ye, Syimu Pyar n Yesu yey ma yee: «Yĩnfua, ma n gaha na?» Yesu n u yẽ sya ma yee: «Tẽ n gaha na, maa ba taha ra na kur kue ye, yagaa sê -sê kẽ ye.» ³⁷ Pyar n u pye ma yee: «Yĩnfua nwa ma n yee, n saha taha ma na yagaa ye? N ma sya ga gbã yãã ma wĩ na, n yer le na.» ³⁸ Yesu n u yẽ sya ma yee: «Ma sê yee la maa ku ra wĩ na? Ta n -sê cĩinde nde pãã ma ye: Ngupuai saa kui wa ye, ma ga ba ta wĩ kai wa tɛhɛ tãã, ma yee ma sê ndoo cã ye.»

14

Yesu ya kẽ u ma Yãhã fla kãnde

¹ Yesu n maha u kãnyãrwai pye ma yee: «Ye ma syi ye laam n wlãhã ye ye ye! -Ye koho taha yaha Yãhã na, -tee -sê koho taha yaha ra bya na!

² Ta Tuhufua Yãhã fla na, niisar nihi. Le ma ne pye cĩinde sê ne ye, n ne ga pye n le pãã ye ye. Ye sê yãã, n n gaha niisar gbihi ye kẽ ke fla na.

³ N ma ba ka, maa ye niisar gbihi wa, n ga dur ba ye ye, n ba ye gbe ga ta nii tãy koo fla na. Loo na, ndoo tẽ ma na, ye bya ga ba pye koo fla na.

⁴ Kãnde lii le n gaha ta kasaha wo, ye loo kãnde cã.»

⁵ Tema n u pye ma yee: «Yĩnfua, too sê -sê ma kasaha cã ye, wo ga pye mii wo koo fla kãnde cã?» ⁶ Yesu n u yẽ sya ma yee: «Ndoos tẽ ma le kãnde; ndoo tẽ ma le cĩinde; ndoo tẽ ma le yrã.

Waa saha ka Yãhã fla na mii ndoo kãmay sê ne ye. ⁷ Ye ma ndoo cã, ye ga ra Tuhufua Yãhã bya

cã. Ke yagaa nge ge na, ye ke cã wa ge cã wa, ye maha ke yãã wa yĩnde ne.»

⁸ Filipe n yee: «Yĩnfua, ma Tuhufua Yãhã yar wo na, loo ya ga tãy wo ye.» ⁹ Yesu n u yẽ sya ma yee: «N ma ye ne le yale syi ma na? Loo naa bye ne, ma sã maha ra cã ye Filipe! Wii ma ra yãã, ufua ta Tuhufua Yãhã yãã. Ma -sẽ pye mii ma yee, n ta Tuhufua Yãhã yar ye na? ¹⁰ Ma sã cã la ma yee, ndoo tesẽ ra Tuhufua Yãhã ne, wo ma nen? Ta Tuhufua Yãhã, tesẽ ndoo ne, wo ma nen. Kaplãŋ nkãy tẽ n pãã ye ye, ndoo yẽ kaplãŋ sã kã ye; ta Tuhufua Yãhã gi, koo ndoo ne, wo ma nen, koo kã ke koo kai- ngĩ bye pye. ¹¹ N yee, ndoo tesẽ ra Tuhufua Yãhã ne, wo ma nen, -ye le sya cĩnde! Ye ma yee ye sã ra kaplãŋ sya cĩnde ye, kai- nkãy ke n pye, -ye koo sya cĩnde!

¹² Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Wii ma ra ta u Yater, kai- nkãy tẽ n pye, ufua bya ga waha koo pye. Tẽ nwo n n gaha ta Tuhufua Yãhã fla na, loo ga ta ufua n waha kai- nkãy pye, ke ter ge ter ra wũhũ yaha. ¹³ Kai- nkãy bye tee ga ba nar ra myaha ne, n ga ba ke pye ye kã, ta Tuhufua Yãhã miingbãŋ n yi ta kãmay na, ndoo wii n ma ke Dya. ¹⁴ Ye ma ngii nar ra myaha ne, n ga ke pye ye kã.»

Yesu yẽ ter Yãhã Yrã Fãnga wãnwãã ne

¹⁵ Yesu n maha yee: «Ta ntãŋ ma dye ye tãy, ye ga ra kaplãŋ le yaha ye laam wo, -ye naa koo pye! ¹⁶ N ga ra Tuhufua Yãhã nar ke Koholefua waa nɔ wãã ye kã. Woo kã Yãhã Yrã Fãnga ne. Le ga ba pye ye ne yalebye. ¹⁷ Loo cĩnde Yrã saha pye yãã driyẽfa ye ye. Pe saha le yãã yĩnde

ne ye, pe saha le cã ye, koo kē. Yii poo na, ye le cã; ye sē yãã, le ma ye ne, le ga dye ye laam wo, koo kē.

¹⁸ N saa ter n ye yaha yii ya mii ncir- wãŋ syi dyaŋ ye; n ga dur ba ye ye. ¹⁹ Yalaale wo, driyěfa saa ra yãã nantãŋ ye. Yii -sē ga ba naa ra yãã. Ye sē yãã, n ma yrãŋ na, koo kē ye bya ga ba nii yrãŋ na. ²⁰ Koo per ma nɔ, ye ga le war ye yee, ndoo tesē ra Tuhufua Yãhã ne, wo ma nen; tesē yii ndoo ne, wo ma nen; ndoo yii ne, wo ma nen. ²¹ Wii ma ra kaplãŋ le yaha u laam wo, ma nii u troho tãhã koo kãnde na, woo kē ta ntãŋ dye u tãy. Woofua ntãŋ -sē ga dye ra Tuhufua Yãhã tãy, ndoo bya, u ntãŋ ga dye ra tãy, n ga ta u n ta yãã.»

²² Yuda wii, Syikaryɔtefa Yuda sē kē woo ne ye, u n Yesu pye ma yee: «Yĩŋfua, maa pye mii ma ta wii n ma yãã, pe driyěfa poo saa ma yãã ye?» ²³ Yesu n u yě sya ma yee: «Ta ntãŋ ma dye wii tãy, ufua ga ra kaplãŋ le yaha u laam wo; u ntãŋ -sē ga dye ra Tuhufua Yãhã tãy. Ta Tuhufua Yãhã tesē ndoo ne, waa pa ufua ye, wo ba wo niisaha ta u ye. ²⁴ Wii ma -sē yee ta ntãŋ sē dye u tãy ye, ufua saa ra kaplãŋ sya ye. Kaplãŋ nkãy bye tē n pãã ye ye, ndoo yě wũhũ sē kē ye, ta Tuhufua Yãhã gii ke ra nɔ wãã, koo yě kaplãŋ kē.

²⁵ Tē nwo n ma ye ne nantãŋ, n koo kaplãŋ ngĩ bye pãã ye ye. ²⁶ Yãhã Yrã Fãnga gii ke n pai nii ye Koholefua, Yãhã ga ba ke nɔ wãã ye ye ta draha wo. Loo Yãhã Yrã Fãnga nde ga ba naa ye klaha kai- bye ne, le ga ba naa ye laam too kaplãŋ nkãy bye ne tē pãã ye ye.

²⁷ Tē nwo n n ter, n ga yrīn yaha ye na. Yrīn mpāy pe ma ndoo wām, n ga maha poo wāā ye kē. Ndoos yrīn wee mii driyēfa yrīn dyaŋ ye. Ye ma syi ye laam n wlāhā ye ye ye, ye ma n fya ye!

²⁸ Tē ye yar ma yee n ga ter, tē ba dur ba ye ye, ye le luhu wa. Ta ntān ma dye ye tāy cīinde, ye ga ne naa nuhu di ta wāka wīi na ta Tuhufua Yāhā fla na. Ye sē yāā, ta Tuhufua Yāhā ter ndoo yaha. ²⁹ Yagaa, n ye cāā yar wa koo kai- ngīi ne. Loo na, ke ma ba nii n pye yaliile wo, ye ga le sya cīinde ne tē naa n pāā ye ye. ³⁰ Draha sē gboho ra ye nantān ta n ga kaplāmbuar pāā ye ne ye. Ye sē yāā, driyē yīnfua Setane ma u n pai ra fla na. U saha yia ra na laa ne ye. ³¹ N -sē yai n ta, driyēfa n cā pe yee ta Tuhufua Yāhā ntān dye ra tāy, ke kai- nkāy bye yar ra na, koo kē tē n pye. -Ye yir yi nwo, wo n ter!»

15

Yesu yee woo tuu ma cīinde defīi katyigi

¹ Yesu n maha u kānyārwai yar ma yee: «Ndoos tē ma cīinde defīi katyigi tepen, ta Tuhufua Yāhā koo ke ma ke gbihifua. ² Kayay rii te ma ra na, te ma yee te sē n sa ye, ke re cer n kāā. Tii ma -sē n sa, ke too sā ma te gbihi, ma n ta kaa n taha te wāsa na. ³ Yii mpāy tee mii kayay tii dyaŋ te gbihi wa, ta kapān ne le ye ta koo syi. ⁴ Loho ke sē waha n yi ra nsoho wo ye wīi ne ye mii, -ye bya ye nii ra wīi ne ke syi. Ye katyigi kyaŋ gaa yāā yāā la, pe cer miy yaha, ke n sa yāā? Yii ma yee ye sē ra yigi, wo n nii loho sē n yi wo nsoho

wo ye, yaa nii koo kayan nge wãñ syi, ye saa sa yãã ye.

⁵ Ndoos tẽ ma ke tepen, yii -sẽ ma te kayay. Wii ma nii loho sã n yi u nsoho wo ra wĩ ne ye, ta bya n -sẽ nii loho sã n yi ra nsoho wo u bya wĩ ne ye, woofua nwo na u ga kayũhũ sa gboho. Wii ma -sẽ u ya cẽr kãã ra na, woo saa waha naa n yigi laa ge ye ye. ⁶ Wii ma sye, u sã ta wo n nii loho sã waha n yi wo nsoho wo ye, woofua nwo ga nii mii ke kayan wãñ syi dyan, kayan gii pe ma ne cẽr, pe gbe ga miy yaha, ke n waha. Ke ma waha wa, pe ke pãã ga le naa wo, ke n suhu. ⁷ Ya'a ra wĩ yigi, loho sã waha n yi ye nsoho wo ra ne ye, ya'a sya lii syi nar Yãhã ye, ke ga le pye ye kã. ⁸ Ya'a sya ma kayũhũ sa gboho, loo nde ga ra Tuhufua Yãhã miingbãñ yi. Nawee- ga maha cã pe yee, ye ma ra kãnyãrwai.

⁹ Ta ntãñ pe dye ra Tuhufua Yãhã tãy mii, ye bye ntãñ dye ra tãy koo syi dyan. Ye tyii ye ntãñ n dye kuee yai tãñ ra tãy! ¹⁰ Tẽ ra Tuhufua Yãhã kaplãñ sya, loo le ta ra ntãñ n dye kuee u tãy. Ye bya, ya'a ra kaplãñ sya, ma nii ke pyefa, ye ntãñ ga dye kuee ra tãy koo syi dyan. ¹¹ N loo nde pãã ye ye, ye n waha ta nuhu ter syi yãã, ye laam bye n nii nuhu fla ye ye.

¹² Lii tẽ n ke ye ye loo ne nde: Ye ntãñ pe dye ra tãy mii syi, ye tyii ye ntãñ n dye yii tãy koo syi! ¹³ Ma'a ma naambiyãm gbã sya ma ku pe draha wo, ntãñ mpãy wãdye saa waha ter loo nde yaha ye. ¹⁴ Lii tẽ n pãã ye ye, ye ma ke sya ma nii ke pyefa, ye ga kuee yai tãñ ra naambiyãm. ¹⁵ N sã ye yãñ ra tẽntẽbir ye, n ma ne pye tẽ ye yãñ ta

tëntëbir, n ga ne ta laam wũhũ tǒr naa n yar la ye na? N ye yãŋ ra naambiyãm, mii loo sê ne ye, n saa ne ta ye ne ta wĩ laa gɛ cã ta Tuhufua Yãhã wĩ ne ye. ¹⁶ Yii la tee ra yãŋ yi? Ndoosê na tẽ ye yãŋ yi, ma yee kayay tii syi te sa n gboho, -ye nii koo syi dyaŋ, ye naa kayũhũ pye, kayũhũ nkãy ke n ma-? Ye ma ngii ngii nar ra Tuhufua Yãhã ye ra myaha ne, ke ga ke pye ye kẽ. ¹⁷ N yee, ye tyii ye ntãŋ na pe n dye ga pe ya tãy, loo ne tẽ sronŋ n kɛ ye ye.»

Yesu tesê u kãndeyãrfa ne, pe wĩ sye driyêfa ye

¹⁸ Yesu n maha yee: «Driyêfa ma napĩr le ye ne, ye le cã pe cã napĩr le wa ra ne, ma cã ba no ye na. ¹⁹ Ke ma ne pye ye ma driyêfa ne yĩmbui nen na, pe ga ne naa n tãy ye ne. Pe ga ne ye tǒr naa n yigi pe ya ne. Tẽ -sê nwo, tẽ ye tyǒr yi kãã driyêfa kuɛ koho ye, ye n nii ye sê n tǒr pe ne ye, loo ne le pe ta ye wĩ n fũhũ pe ye. ²⁰ -Ye ye laam too nde na tẽ ba ye pye ma yee: Tëntële sê ter u yĩŋfua yaha ye. Pe ma ra ka n nuhu, pe ga ba naa ye bya pye ke syi. Pe ma ra kaplãŋ sya, pe ga ba naa ye bya wũhũ sya. ²¹ Ta myaha ga ta, pe n koo kai- ngĩ byɛ pye ye na. Pe tee mii pe sê Yãhã cã ye, koo gii ke ra lehe wãã.

²² Ke ma ne pye n sê pa ma ba Yãhã laam wũhũ tǒr pe ye ye, kapee- saa ne pye pe yĩŋ na ye. Yagaa tẽ -sê nwo tẽ Yãhã laam wũhũ tǒr pe ye, pe saha yee poo sê laa cã wa, ma naa kapee- pye ye. ²³ Ta wĩ ma fũhũ wii ye, ta Tuhufua Yãhã wĩ bya fũhũ ufua ye. ²⁴ Ke ma ne pye, n sê laanwo wũhũ pye pe n yãã yĩnde ne ye, nkãy syi nawee

waa sê ke pye yãã ye, kapee saa ne pye pe yĩn na ye. Yagaa n -sê nwo tẽ laanwo wũhũ pye pe n yãã, wo wĩ n maha fũhũ pe ye, ndoo, tesê ra Tuhufua Yãhã ne. ²⁵ Kai- ngĩ bye n pye, kapãn lii le bii cãã yrũhũ ta Yãhã sabangbãŋ wo, loo ne le n pye. Loo kapãn nde: <Ta wĩ fihĩ ka fũhũ pe ye ke dyaŋ, laa sê ne laa ne ye.>

²⁶ Koholefua wii u ma paŋ na, woo kē Yãhã Yrã lii ne pe n yee Yãhã Cĩinde Yrã. N ga ba le nɔ wãã ye kē Yãhã kãmay na, le n ba ra wĩ pãã. ²⁷ Ye bya, tee -sê mii ra ne ta tēn fegbesaha wo, ye ga ba naa ra wĩ pãã yii ndoŋ.»

16

¹ Yesu n maha u kãnyãrwai pye ma yee: «N koo ngĩ bye tõr ma ye yar, ke ma ba nii ye dye, ye ma n ba dur yi ra kur ye ye. ² Pe ga ba ye tã Yiiifee- yawãhã nwey na. Yalaa ga ba nɔ, ye boofa gɛ ga ba naa le ga, a poo Yãhã laam wũhũ pye ke syi. ³ Pe tee mii pe sê Yãhã cã war ye, pe sê maha ra bya cã war ye, pe ga ba tee naa n pye ke syi. ⁴ N koo ngĩ bye tõr ma ye yar, yalaale wo pe ma ba yir ke wãpyeŋ na, ye waha le cã ye yee, n ba le cãã tõr wa ye ye. N sê ba cãã koo ngĩ tõr ye ye ye, n pye ye ne yalebye, koo kē.»

Yãhã Yrã Fãnga tēn

⁵ Yesu n maha yee: «Yagaa, n nwo tẽ ga ter ra Tuhufua Yãhã fla na, koo gii ke ra nɔ wãã. Yii waa gɛ sê -sê ra yey ma yee ma n gaha na ye. ⁶ N le cã nkãy tē n pãã ye ye, koo kē ke ye laam wlãhã. ⁷ Cĩinde -sê ne tē n yar ye na; n ma ter, ke ga puar ye na. N ma yee n sê ter ye, u Koholefua

wii u yai u pa ye ye, u saa pa ye. N ma -sê ter, n n gaha u nɔ wãã ye ye. ⁸ Woo nwo ma ba pa, u ga ba driyẽfa yar pe n cã pe plaha pe kapee-wãpyen kuε ye, pe plaha nkây kuε ye ke sron, pe maha plaha Yãhã kasãhã kuε ye. ⁹ Pe kapee-wãpyen kuε ye, pe plaha. Pe sê ra ta pe Yater ye, koo kê. ¹⁰ Kai- nkây ke sron, pe plaha koo kuε ye. N n gaha ra Tuhufua Yãhã tãy, waa saa ra yãã nantãŋ ye, koo kê. ¹¹ Yãhã kasãhã kuε ye, pe maha plaha. U driyẽ yĩnfua Setane sãhã wa, u fãnga pye klaha- wa, koo kê.

¹² Kai- busãã ma ra yẽ na wãtõr wũhũ ye ye, ye sê -sê ga waha ke yĩntaha war yagaa ye. ¹³ Yãhã Yrã lii le ma cĩinde ne, le ma ba pa, loo le ga waha ba naa ye sron ke cĩinde byε wo. Le ya laam wũhũ sê kê le n pai ta le naa n tõr ye ye ye. Kai- nkây byε le luhu Yãhã ye, koo kê le n pai tõr naa ye yar, tesê nkây ne ke ga ba dye kur ye. ¹⁴ Le ga ba naa ra kai- sya ra ye, le ba tõr naa ye yar. Le ga ba ta ra myaha n yi koo syi ne. ¹⁵ Lii ma pye ra Tuhufua Yãhã wĩ, le ma ra bya wĩ. Loo ne ra n yee, Yãhã Yrã Fãnga ga ba ra kai- sya ra ye, le ba tõr naa ye yar.»

Laanwlan wã klaha nuhu

¹⁶ Yesu n maha yee: «Saa ma pye, ye saa ba ra yãã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yãã.»

¹⁷ U kãnyãrwai mpãy n pe ya yey le ne ma yee: «Ye nde yĩntaha cã la u ne tuu n tõr, ma nii wo pye ma yee: <Saa ma pye, ye saa ba ra yãã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yãã.> Ma suhu nde ne tuu maha yee: <N n gaha ra Tuhufua

Yâhâ tây.› 18 Tuu yee saa, saa gii ge kē koo ne u n yāṅ? Nkây ter tuu n tōr wo ye ngĩ, waa sē ke yĩntaha cã u ne ye.»

19 Yesu tuu cã pe u kaplāṅ yĩntaha ke u ye, u n pe pye ma yee: «Nde tē tōr yar ye na ma yee, saa ma pye, ye saa ba ra yāã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yāã. Loo nde syi wĩ la tee nii yii yey le yĩntaha ne? 20 Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Ye mii yaa ba naa kayaan miyāhã wũn ta wĩ na. Loo ga ba nuhu yigi driyēfa kē. Cĩnde, ye laam ga ba wlāhã. Kur ye, ye laanwlan ga ba wã klaha nii nuhu.

21 Ta n laa tōr yar ye na: Lai ma cɔɔ yigi u n ga see, u ma u ya fen yāṅ, u laam ga wlāhã. U ma -sē waha see wa, ma ke pēyāhã yāṅ, u ga faha te fen bye yaha, tii tuu sya. U ma yāṅ u ga yāã u nawee see le driyē wo, loo nde n nuhu yigi u kē.

22 Ye bye sē na ke syi yagaa, ye laam pe wlāhã ye ye? Waa maha ba wii yāã yahamba, ye laam n nii nuhu fla, waa ge saa waha poo nuhu yi kãã ye laam wo ye.

23 Koo cãã nge ma ba nɔ, ye saa maha ba ra yey laa ne ye. Ta n cĩnde yar ye na, ya'a ba nii nkây nar Yâhâ ye ra myaha ne, ke ga ba naa ke pye ye kē. 24 Ma sya ba waa yagaa na, ye sē ngaa nar yāã Yâhâ ye ra myaha ne ye. -Ye naa ke nar, ke ga ye kē, ye laam n nii tãṅ ye ye nuhu fla.»

Yesu driyē yia

25 Yesu n maha yee: «N koo ngĩ bye tōr ye ye kakuãcran ne. Yalaale -sē nde le n pai, le ma ba nɔ, n saa ba ra Tuhufua Yâhâ wĩ laa tōr ye ye kakuãcran ne nantãṅ ye. N ga ba ke bye tōr naa

n yi ye ye gbaa na. ²⁶ Koo cãã nge ma ba nɔ, ndoo ya sê kē tē ga ba naa ra Tuhufua Yāhā nar ye kē ye. Ye bye ga ba waha naa Yāhā nar yii ya ra myaha ne. ²⁷ Ye sē yāā, ye ntāŋ dye ta Tuhufua Yāhā tāy. Ta ntāŋ dye ye tāy, ye maha le sya n yi ke tāy, koo kē. ²⁸ N yi ra Tuhufua Yāhā tāy, ma pa driyē wo. N nwo, yagaa tē ga yir driyē wo, n dur ga ra Tuhufua Yāhā tāy.»

²⁹ U kānyārwai n u pye ma yee: «Yagaa woo sē na taa tyii kakuācranj wāpāā na, ma gbihi pāā n yi gbegbe? ³⁰ Yagaa woo, wo fihī le sronj cā laha taa kai- bye cā tāŋ, nawee laam wīi laa sē wūhū ma na ye. Koo syi kē, wo n ma ta wo Yater, ma cā ma yi Yāhā tāy.»

³¹ Yesu n pe pye ma yee: «Yagaa woo la tee ra ta ye Yater? ³² N -sē cā, yale laa nde le n pai, le nɔ wa gɛ nɔ wa, ye bye ga ba fā cāāŋ ter ra yaha, yii wuhu na, ra n kuee nii ya. N -sē cā, n saa ba kuee nii ya ye, ta Tuhufua Yāhā ga ba pye ra ne. ³³ N koo ngīi bye pāā ye ye, ye waha yrīŋ yāā. Yaa fen yāā driyē koho wo, -tee -sē tetege le yii na, n yia wa driyē na.»

17

Yesu kai- busāā pāā Yāhā ne, ma ke nar u nawee- wīi na

¹ Yesu tuu pāā wa ke syi, u n yīntaha kuā yir wāā ncha ye, ma u Tuhufua Yāhā pye ma yee:

«Ta Tuhufua, le yale nɔ wa, ta ma Dya miingbāŋ n yi, u bya n -sē ta ma miingbāŋ n yi. ² Ma nwo, taa fānga bye wāā u kē, ma yee nawee- mpāy taa wāā u kē, u waha pe

ta pe n cĩinde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye. ³ Cĩinde yrã, le wĩ le ma lii ne loo ne nde: Nawee- n waha ma cã, mboo wii ya taa ma cĩinde Yãhã, pe maha Yesu Crise cã, woo wii taa nɔ wãã pe ye. ⁴ N ma myaha gboho kãntraha na. Taa ra taha lii na, n le bye yĩntaha yi. ⁵ Ta Tuhufua, cãã gii cãã driyẽ sã bii tãhã wa ye, n pye ma tãy ma nayõr wo. Yagaa, ta, ra miingbãŋ n yi, -taa ra gbe ga ta mii tãy too nayõr wo!

⁶ Nawee- mpãy raa tyĩn sya driyẽ koho wo, pe ma ma wãm, ma pe wãã ra kã, pe n nii ra wãm. N ta pe n ma miingbãŋ cã. Pe ma kapãn le yaha pe laam wo. ⁷ Yagaa, pe cã ngii taa wãã ra kã, ke yi ma fla na. ⁸ Ma sã yãã, kaplãŋ nkãy taa pãã ra ye, n ba ke bye tõr pe ye, pe n ke sya. Pe mii pe le yãŋ cã ma yee, tã sron yi ma fla na, ma maha yee, a mboo taa ra nɔ wãã.

⁹ N ma nar poo nawee- mii wĩ na. N sã ma nar driyẽfa wĩ na ye. Mpãy taa wãã ra kã, n ma nar poo wĩ na. Pe ma ma wãm. ¹⁰ Ta kla, ma kla; ma kla, ra bya kla kã. Ta miingbãŋ n yi poo kãmay na. ¹¹ N nwo, yagaa tã ga ka ma fla na. N wee tã n tõr kãntrahafa ne nantãŋ ye, poo -sã mii pe n tõr kãntrahafa ne. Ta Tuhufua Yãhã, mboo wii ma kai- laha, koho paha tã pe na ma myaha wĩ na, myaha gii raa wãã ra kã, pe n waha wãã le, pe nii yĩmbui nen ne ma dyaŋ ra ne. ¹² Tã pye pe ne, mpãy taa wãã ra kã, n paha pe na ma myaha fãnga kãmay na. Waa gɛ sã plaha ye, ma yi kãã wii na tuu ba yai wãplaha ne, loo ne Yãhã sabangbãŋ ke le

cãã t̃or yaha.

¹³ Yagaa t̃e ga ka ma fla na, koo syi k̃e ta nii n pãã ke syi, t̃e nwo nantãŋ kãntraha na pe ne. Loo n waha ta pe laam n nii tãŋ ta nuhu ne. ¹⁴ N ma kapãn t̃or yar pe na, pe wĩĩ n fũhũ driyẽfa ye. Pe wee driyẽfa kãnde wo ye, mii ta dyaŋ t̃e wee driyẽfa kãnde wo ye, koo k̃e. ¹⁵ N s̃e ma nar taa pe gbe yi kãã driyẽ wo ye, n ma nar, ma naa pe paha sãndãpee yĩŋfua Setane na. ¹⁶ Pe wee driyẽfa kãnde wo ye, mii ta dyaŋ t̃e wee driyẽfa kãnde wo ye. ¹⁷ Pe ta pe n sron̄ nii ma wãm, ma cĩinde kãm̄ay na. Ma kapãn loo ne le ma cĩinde. ¹⁸ N pe lehe wãã driyẽ wo, mii taa ra lehe wãã driyẽ wo mii syi. ¹⁹ N nii wãã n tãŋ ma k̃e poo wĩĩ na, ke syi pe bye n waha sron̄ nii ma wãm pe ya ndon̄, ma cĩinde kãm̄ay na.

²⁰ N s̃e -s̃e ma nar poo ya wĩĩ ne ye. Mpãy bye pe ga ba poo kaplãŋ sya, pe ra ta pe Yater, n ma nar pe bya wĩĩ na. ²¹ N ma nar pe bye n waha wãã le, pe nii yĩmbui nen na. Too nii nen wii wo syãm ma ne, n ma nar pe waha nii koo syi dyaŋ, poo tes̃e wo syãm ne. Driyẽfa n loo yãã, pe cã pe yee, mboo taa ra lehe wãã. ²² Nayõr rii taa wãã ra k̃e, n te syi wãã pe k̃e, pe n waha nii nen mii wo dyaŋ too ma nen. ²³ Wo ma nen, mboo ra ne; tes̃e wo ma nen, ndoo poo ne. Loo ga ta pe n wãã le, pe nii yĩmbui nen na. Ke syi, driyẽfa ga cã pe yee, mboo ma ra lehe wãã, tes̃e ra ntãŋ pe dye ma tãy mii, ta nawee- bya ntãŋ dye ma tãy koo syi.

²⁴ Ta Tuhufua, mpãy taa wãã ra k̃e, n n traha

pe ba pye ra ne fla ngii na n n pai pye. Koo syi, pe ga waha ra nayõr yãã yĩnde ne, tii taa wãã ra kē. Driyẽ sē bii tãhã wa ye, ta ntãŋ bii dye ma tãy, koo kē.

²⁵ Ta Tuhufua, mboo wii taa sron, driyẽfa sē ma cã ye, ndoo -sē ma cã, ta nawee- bya cã mboo taa ra lehe wãã. ²⁶ N ta poo n ma myaha cã, n ga ta kaa naa n taha ke wãcãŋ na pe ye. Koo syi, ta ntãŋ pe dye ma tãy mii, pe bya n waha nii ke syi, ta wĩ n maha nii pe laam wo.»

18

Yesu wãyigi

(Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Luke 22.47-53)

¹ Yesu tuu ba Yãhã nar wa, u n ka u kãnyãrwai ne Sedrõ lanklonj kũndi ye. Katyir lankua waa pye ke fla na. Pe n dye u katyir lankua laam wo.

² Pe naa n gaha koo fla na soo. Yuda wii tuu yi Yesu kur ye, u bya ba ke fla saha cã. U n ke fla saha yar Yesu napĩ- na. ³ U n ka Wõrmefa seraasyi ndreŋ ne, ma suhu ke Yãhã kangbãŋ sēŋfa ne u katyir lankua wo. Pe Yãhã yũndefa yĩŋfa, tesē pe Farisyẽ ne, poo me pe ba pe lehe wãã. Terbuhu pye pe ye, tesē naaloho ndyan ne, ma suhu naanmiy wãn ne.

⁴ Yesu tuu -sē ba cã wa lii le ga ba u dye, u n pe wãã ga, maa pe yey: «Yoo tee n kε?» ⁵ Pe n u pye ma yee: «Nasarɛtefa Yesu too n kε.» Yesu n yee: «Ndoo tẽ ma woo.» Loo yale wo Yuda pye u ba yer pe ne, Yuda wii tuu pye Yesu yifua u napĩ- kē. ⁶ Yaliile Yesu le pãã ma yee, ndoo tẽ ma woo, pe n kũn dur kur kuε ne, ma laha n too. ⁷ U n pe

yey yahamba: «Ah yoo tee n ke?» Pe n maha u pye: «Nasaretefa Yesu.» ⁸ U n yee: «N sē le pãã wa la ye ye, ma yee ndoo tē ma woo? Ke ma pye ndoo tee n ke, ye tyii ta kãnyãrwai na, pe n ter.» ⁹ Tuu loo pãã ke syi, lii u naa n pãã Yãhã ye ke yĩmper wo, loo ne le pye. Loo ne nde: «Yãhã, nawee- mpãy taa ba wãã ra kē, nawee nen ge sē plaha ra ye ye.»

¹⁰ Syimu Pyar -sē pye yũntrũhũ ne. U n le tyĩn yi yũnsyihi wo, ma Yãhã yũndefa yĩnfua tēntē Malsyii kãndigi nditye gbã cer.

¹¹ Loo na, Yesu n u Syimu Pyar pye ma yee: «Ma yũntrũhũ le yũnsyihi wo. Ma sē cã la n yai n ke kayĩhĩ sya, kii ra Tuhufua Yãhã tuu wãã ra kē?»

¹² Yesu tuu kãhã loo nde pãã wa, nawee- mpãy pe pye Yuda ne, pe n Yesu yigi, ma u pua, ¹³ ma cãã ka u ne Yana fla na, Yãhã yũndefa yĩnfa mpãy waa. Loo dye Kayifu woo tuu ba Yãhã yũndefa yĩnfar yãã. U ba Yana pueesya sya cɔɔ.

¹⁴ Woo kē tuu maha ba Yiifee- yahaseefa pye ma yee, a ter nawee nen ma ku nabuar wĩ na, koo ke puar.

Pyar Yesu wĩ kai

(Mat 26.69-70; Mar 14.66-68; Luke 22.55-57)

¹⁵ Syimu Pyar tesē Yesu kãnyãrwe waa ne, pe n taha Yesu na, ma ka Yana fla na. Yãhã yũndefa yĩnfua ba u kãnyãrwe nen nwo cã le wa, woo n waha dye u Yãhã yũndefa yĩnfua kangbãñ ndyin wo.

¹⁶ Syimu Pyar ya n kuee kãndi wo kapahayē na. U kãnyãrwe wii tuu u Yãhã yũndefa yĩnfua

cā, u n ka maa pãã u kapahayẽ sēnsyale ne, ma Syimu Pyar yigi dye loo na.

¹⁷ Ke kapahayẽ sēnsyale n u yey ma yee: «Ah ndee, dya nwo kãnyãrwai waa kē ma bya ne!» Pyar n yee: «Aye, poo waa sē kē ra ne ye.»

¹⁸ Wɛr tii naa n pai ke dyaŋ, pe tēntē- tesē pe Yãhã kangbãŋ sēŋfa mpãy ne pe pye ke fla na, pe ba naa tar, ma naa n waha. Pyar bya pye pe ne, ma naa naa waha.

U Yãhã yũndefa yĩŋfua Yesu yey

(Mat 26.59-66; Mar 14.55-64; Luke 22.66-71)

¹⁹ U Yãhã yũndefa yĩŋfua Yana n Yesu yey ma yee: «Mpãy poo pe ma ma kãnyãrwai? Kai- nkãy syi koo taa nawee- klaha?» ²⁰ Yesu n u yẽ wãã sya ma yee: «N ba naa nawee- klaha Yiiffee- yawãhã nwey wo, tesē Yãhã kangbãŋ wo, Yiiffee- bye naa pe ya wãã too fle nde wo. N ke kai- bye pãã naa n yi, n sē kaplãŋ nkãy wũhũ naa n pãã ye, nawee- bye ke cã. ²¹ Nwa ta ma n nii le yey ndoo ye? Le ma pye ke dyaŋ, mpãy pe naa ta kaplãŋ luhu, le yey poo ye, poo le cã.»

²² Tuu naa n pãã ke dyaŋ, pe Yãhã kangbãŋ sēŋfa mpãy pe pye ke fla na, poo nen waa n u fey, ma u pye ma yee: «Nwa ta ma n nii n pãã Yãhã yũndefa yĩŋfua ne ke dyaŋ?» ²³ Yesu n u pye ma yee: «N ma tee pãã, le tɔr ra ye lii tē pãã wãpee. Ke ma -sē pye cĩinde tē pãã, nwa ta ma n ta fey?» ²⁴ Loo kur ye, Yana n Yesu nɔ wãã u Yãhã yũndefa yĩŋfua Kayifu fla na. Ke namihi pye u na nantãŋ, pe ba u pua yigi.

Pyar maha Yesu wĩ kai

(Mat 26.71-75; Mar 14.69-72; Luke 22.58-62)

²⁵ Pyar woo -sē pye u naa naa waha. Waa n u yey yahamba: «Ah ndee, u dya nwo kānyārwe waa kē ma ne?» Pyar n maha le kai ma yee: «Aye, poo waa sē kē ra ne ye.»

²⁶ U Pyar tuu -sē ba dya wii nditye gbā cer Yesu yigiyale wo, u dya pye Yāhā yūndefa yīnfua tēntē waa nwoṅfua. Woo tēntē n Pyar yey yahamba: «Ah, n sē ma yāā la Yesu ne katyir lankua wo?»

²⁷ Pyar n maha le kai ma yee u sē Yesu cā ye. Ngupuai n -sē ta ter kui.

Pe ka Yesu ne fāngafua Pilati fla na

(Mat 27.1-2, 11-14; Mar 15.1-5; Luke 23.1-5)

²⁸ Ke yīṅsyii sukūhūntāy yīṅ na, pe n Yesu yigi yi Kayifu fla na, pe bye n wāā ga u ne u fāngafua tēntēsaha wo, kangbāṅ gaa ba kē. U fāngafua myaha ba kē Pilati. Pe Yiifee- sē -sē ba dye ke kangbāṅ laam wo ye, u fāngafua tee pye kulaafua. Pe ma ne dye, pe saa ne waha te syayaha gbar dir di ye.

²⁹ Loo na Pilati n yi u kaha wo, ma ka pe kue ye, maa pe yey ma yee: «Lii kapee ne u dya tuu pye?» ³⁰ Pe n u yē wāā sya ma yee: «Dya nwo ma ne yee u wee kapeepyefua ye, wo saa ne pye too u yigi ba ma fla na ye.» ³¹ Pilati n pe pye ma yee: «Le ma pye ke dyaṅ, ye u sāhā ye klo kai-kānde na.» Pe n yee: «Ye kānde* na, wii Yiifee-, wo sē yai wo nawee boo ye.»

* **18:31** 18.31 Koo cāā na, Wōrmefa fāngafa ya bii me pe ga waha nawee wāboo wī ta. Loo ne, pe Yiifee- yahasefa n ka Yesu ne Pilati fla na.

³² Pe loo pãã ke syi, kai- nkãy Yesu tuu ba cãã pãã yaha faale wo u ya gbã wĩ na, koo kai- kē ke nii n pye loo yale wo.

³³ Pilati n dur dye ter u nangbãñ kaha wo, ma ta pe n Yesu yee ba. U n ba u yey ma yee: «Mboo la pe Yiiffee- yĩnfua?» ³⁴ Yesu n -sē u yey: «Ma le cã mii ya laa, mpãy me pe le pãã ma ye?» ³⁵ Pilati n u pye ma yee: «N wee Yiiffee- terfua ye. Ma terfa Yiiffee-, tesē Yãhã yũndefa yĩnfa ne, poo pe ma yigi ba wãã ra kē. Le pãã ra ye lii taa pye.»

³⁶ Yesu n u pye ma yee: «Ta yĩnfar wee driyē nge wo ye. Le ma ne pye ke dyan, ta nawee- ga ne naan miy ta draha wo, ta napĩ- ma n waha ra yigi ye. Ta yĩnfar sē -sē wee driyē nge wo ye.»

³⁷ Loo na Pilati n -sē u pye ma yee: «Jaha ma ma yĩnfua?» Yesu n u yē wãã sya ma yee: «Áwã, taa le pãã mii, n ma yĩnfua. N see nawee, ma pa driyē laam wo, ma ba cĩinde yar nawee- na. Cĩinde le n tãy nawee- mpãy ye, pe n luhu ra ye.»

³⁸ Pilati n u pye ma yee: «Ah nwa kē cĩinde ne?»

*Pe Yiiffee- Pilati ta u n Yesu wãboo wĩ ta
(Mat 27.15-31; Mar 15.6-20; Luke 23.13-25)*

Pilati tuu loo pãã wa, u n yi ga maa Yiiffee- wãã sya kãndi wo, ma pe pye ma yee: «Ye dya nwo yigi ba ra kē, n sē -sē laa kapee yãã u na ye.

³⁹ Dye- bye syayaha gbar na, ye sē ne pa la, ye yee ndoo n nwompihifua waa yi yaha ye kē? Ya'a sya, n ga Yiiffee- yĩnfua yi yaha ye kē naandyε.»

⁴⁰ Pe Yiiffee- n nii n tē ma yee: «Aye, wo wee woo wĩ na ye, wo n traha ma Barebaa woo yi yaha wo kē.» U Barebaa -sē pye yuhu naboofua.

19

¹ Loo kur ye, Pilati n ta pe n Yesu gbã sãngblã ne. ² Pe seraasyi n nii u ler, ma yĩnfua nayreyãhã le u na, ma ngur maha ta u yĩn na yĩnfua nkifai dyaŋ, ³ ma dur ma nii yũhũ n crã u na, ma nii u ler yĩnfua syaha ne ma yee: «Yiifee- yĩnfua wo ma syar», ma -sẽ maha nii u fey.

⁴ Loo kur ye, Pilati n maha yi ba pe Yiifee- fla na, maa pe pye ma yee: «Ye tyii, pe n yi ba u ne kãndi wo. N n traha n -sẽ le pãã ye ye, ndoo sã laa kapee yãã u na ye.» ⁵ Loo na, Yesu n yi ke yĩnfua nayreyãhã ne, tesẽ ke ngur nkifai ne u yĩn na. Pilati n -sẽ pe pye ma yee: «U dya nwo.» ⁶ Yaliile pe Yãhã yũndefa yĩnfa, tesẽ pe nawee- ne pe u yãã, pe nii n tẽ ma yee: «U kuey mar boo trã na! U kuey mar boo trã na!» Pilati n pe pye ma yee: «-Ye u kuey mar boo yii ya, ndoo sã laa kapee yãã u na ye.» ⁷ Pe n u yẽ wãã sya ma yee: «Wo kãnde na u yai u ku, u tee yee woo ma Yãhã Dya.»

⁸ Pilati tuu pe kaplãŋ luhu Yesu wĩĩ na, u n fya ma ta ter faale yaha. ⁹ U n dye ga u tẽntẽsaha kangbãŋ wo, maa Yesu yey ma yee: «Ah ma n yi na cigege?» Yesu sã -sẽ u yẽ wãã sya ye. ¹⁰ Pilati n -sẽ u pye ma yee: «Ah ma saa ndoo ge yẽ wãã sya la? Ma sã cã la fãnga ma ra ye, ta n ga waha ma yi yaha, le ma maha tãy ra ye, n ta pe n ma kuey mar boo trã na?» ¹¹ Yesu n u yẽ wãã sya ma yee: «Ma saha fãnga wĩĩ laa pye ra na ye, n sã sye Yãhã ma fihĩ lii wãã ma kẽ. Koo syi, wii tuu ra yigi wãã ma kẽ, woo kapee ter ma wĩĩ yaha.»

¹² Loo yale wo, Pilati naa Yesu wãiyaha wĩĩ ke.

Pe Yiifée- poo -sê nii n tē fāngā ne ma yee: «Ma 'a u dya miy yaha, ma wee fāngāfa bye yīnfua naambiyā ye. Nawee nawee ma u ya ta yīnfua, u ma fāngāfa bye yīnfua napī.»

¹³ Pilati tuu koo kaplāŋ luhu wa, u n ta pe n Yesu yigi ga kāndi wo. Pilati n pa, maa tege nii kasāhāfua niisaha wo, draha gii pe naa n yee ntēmbapai fla, pe naa ke yee Gabata yebere yor wo, Yiifée- yor kē. ¹⁴ Te syayaha gbar ne ga dye koo per yīnšyii wo. Koo per yaiwlan yale ba kē, Pilati tuu pye u ba tege nii kasāhāfua niisaha wo, u n Yiifée- pye ma yee: «Ye yīnfua nwo.» ¹⁵ Pe n - sê nii n tē ma yee: «U boo, u boo, u kuey mar boo trā na!» Pilati n pe pye ma yee: «Ah ye yīnfua kē, ye -sê yee, n u kuey mar mii syi?» Pe Yāhā yūndefa yīnfā n yee, a yīnfua waa wee poo ye, mii u fāngāfa bye yīnfua sē kē ye. ¹⁶ Loo na, Pilati n pe laam wīi pye, ma Yesu wāā seraasyi kē, pe ga u kuey mar yaha trā na.

U fāngāfua seraasyi Yesu kuey mar yir yaha trā na

(Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Luke 23.26-43)

Pe seraasyi n Yesu yigi tē, ¹⁷ ma yi u ne le klo wo. U n u kueymartrā tēŋ u ya ya. Teelii fla pe n yee Gblegbeta Yiifée- yor wo, le yīntaha kē yīnkluhu fla, pe n ka koo fla na. ¹⁸ Koo fla pe Yesu kuey mar yir yaha trā na, ma maha nawee-syām mpāy kuey mar yir yaha u kānkāy na pe ya wuhu na, Yesu pye pe telai wo. ¹⁹ Pilati n ta pe n wāŋ gaa gbe, ma yrūhū ke na, ma ga ke gbāā yaha le trā na ncaha ye. Pe ba yrūhū ta ma yee: «nasarēTEFA YESU, YIIFEE- YĪNFUA KĒ.» ²⁰ Ke

kaplāṅ ba yrūhū ta yor flē tāā wo, Yiifee- yor, tesē Wōrmefa yor ne, ma suhu Jrēkefa yor ne. Draha gii pe ba Yesu kuey mar yir yaha trā na, ke fla pye klo tāy tūntūn. Ke n ta Yiifee- busāā n ke wāṅ yāā, ma kal. ²¹ Pe Yāhā yūndefa yīṅfa n ka Pilati fla na, maa u pye ma yee: «Kaplāṅ ngī ke yrūhū ta nii ma yee, Yiifee- yīṅfua kē u ne, ma sē yai ma tyii ke na ye, ma yai ma ta pe n yrūhū ta, a dya nwo yee woo ma Yiifee- yīṅfua.» ²² Pilati n pe pye ma yee: «Tē lii yrūhū ta, le ga kuee loo na.»

²³ Pe seraasyi pe Yesu kuey mar yir yaha wa le trā na, pe n u nayrε gbe, ma la flē resyar. Pe byε n fla nanen gbe. Pe n maha u nayrengbāṅ gbe, pāhāsaha sē pye ke na ye. Ke ba tyīn fai nen ya. ²⁴ Seraasyi n pe ya pye ma yee: «Wo ma syi wo ke nayrengbāṅ tyīn jūū ye, -too pyer raa pye, wo cā ke ga nii wii wāṅ.» Pe koo pye wa ke syi, kapān lii le bii cāā yrūhū ta nii Yāhā sabangbāṅ wo, loo ne le pye loo yale wo. Loo kapān ne nde: «Pe ra nayrε la pe ya nsoho wo; ta nayrengbāṅ koo na, pe pyer raa pye, maa cā ke ga nii wii wāṅ.» Pe seraasyi -sē le pye koo syi.

²⁵ Yesu nahafua pye u ba yer Yesu kueymartrā tāy, tesē Yesu nahafuasyīnde ne, ma suhu Klopa cō Maari ne, tesē Madalafa Maari ne. ²⁶ Yesu tuu u nahafua yāā, tesē u kānyārwebua ne, pe yir yer u kueymartrā tāy, u n u nahafua pye ma yee: «Yaa, dya nwo woo ma ma dya yagaa.» ²⁷ U n u kānyārwe pye ma yee: «Nwo woo ma ma nahafua yagaa.» Koo per u kānyārwe n Yesu nahafua yigi ga ta u ya tāy u kuāṅ ne.

*Yesu wāku**(Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Luke 23.44-49)*

²⁸ Yesu ba cā kai- nkāy ke ne ga u dye, ke bye u yāā wa yagaa. U n yee: «Loho fāā ra yigi.» Tuu loo pāā wa ke syi, kapān lii le ba cāā yrūhū ta nii Yāhā sabangbāŋ wo u wīi na, loo ne le pye loo yale wo. ²⁹ Gblāhā gaa pye ke fla na, ke ba yīi defīitāhāpihi ne. Seraasyi n flūhūflūhū wāŋ gaa gbe, ma kā le ke defīitāhāpihi wo, ma ke wra ta katiyigi gaa kayan na, ke katiyigi myaha yisope. Pe n ke wāŋ kuā yir ta Yesu yē tāy. ³⁰ Yesu tuu ke defīitāhāpihi wār wa, u n yee: «Ke kai- bye kua wa,» ma yīŋ kue tege, ma ku.

³¹ Pe Yiifee- yahaseefa sē naa n traha te nakur n yai kua ke trāŋ na ye, pe kani per ga ne fe gbe yainkōŋ wo, koo kē. Koo kani per ba wāā dye pe syayaha gbar ne. Koo syi kē, pe n ka klo laam wo, maa Pilati nar ma yee, a nawee- mpāy pe kuey mar nii trāŋ na, tuu kānde wāā seraasyi kē, pe n ga pe tre gbā ka pe n ku farfar, pe n pe tege kāā ke trāŋ na. Pilati n kānde wāā seraasyi kē.

³² Nawee- syām mpāy pe ba kuey mar yir yaha trāŋ na pe ya wuhu na Yesu tāy, pe sē ba ku wa ye. Pe seraasyi n -sē ga pe tre gbā ka. ³³ Yaliile pe ga nō Yesu na, maa yāā tuu ku wa, pe sē woo tre gbā ka ye. ³⁴ Seraasyi nen waa n -sē Yesu mpīy kā fer u nceŋ ne, ntōr n ta ter yi ma suhu loho ne.

³⁵ Wii tuu koo kai- ngīi yāā, u ke yar nawee- na. Kai- nkāy tuu yar ke ma cīinde, u cā u cīinde pāā, loo na ye bye n waha Yesu wīi sya cīinde.

³⁶ Koo kai- pe seraasyi pe pye, kaplāŋ nkāy ke bii

cãã yrũhũ ta nii Yãhã sabangbãŋ wo, koo kē ke naa n pye loo yale wo. Koo kaplãŋ ngĩ: «Pe saa u kacrihi neŋ ge yoho ye.» ³⁷ Yãhã sabangbãŋ kapãn laa maha nde: «Wii pe kã fer, pe ga ba u yãã.»

Yesu wãleŋ gbĩ wo

(Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Luke 23.50-56)

³⁸ Dya waa pye, u myaha ba kē Yosefe, Yari-matefa naa waa ba kē. U pye Yesu kãnyãrwai waa, u sē -sē ba ta waa n yi le cãŋ na ye, u tee naa n fya Yiifee- yahaseefa na. U n pa, maa Yesu nakugu nar Pilati ye. U n kãnde wãã u kē. U Yosefe n ka, maa ta pe n Yesu nakugu tege le trã na.

³⁹ Nikodemu wii u ba ka faale wo Yesu fla na yĩmper wo, u n ka sēm- ter gbengbeyĩhĩ syãŋ syi ne. Pe sēm- ba gbihi katyir sĩ wãn ne, myer katyigi, tesē yaluee katyigi ne. ⁴⁰ U Yosefe, tesē u Nikodemu ne, pe syãm n Yesu nakugu gbe, ma nii ke tuhu pe miy ne, ma nii ke maha faasyĩmbehe ne. Yiifee- kãnde wo, pe maa nakugu le, pe ne ke gbihi koo syi.

⁴¹ Draha gii pe ba Yesu kuey mar trã na, katyir lankua pye ke fla na. Gbĩifuẽ pye ke fla na, le ba gbã fer* ntẽmlaha fla wo, pe sē ba nakugu gaa le yãã le wo ye. ⁴² Le pye tũntũn. Pe n dye Yesu nakugu ne, ma ke sãy ta le gbĩifuẽ laam wo. Pe yai pe ne pye farfar, yainkõŋ wo kani per ga ne nɔ, koo kē.

* **19:41** 19.41 Le gbĩ pye nkõŋ pe gbã fer yãŋ mpĩy ntẽmlaha fla wo, ma le laam ta wleŋwleŋ, le yẽ ne nwonýẽ dyan. Le yẽ n tã ntẽmbangbãŋ ne.

20

Yesu wāyir gbã wo

(Mat 28.1-8; Mar 16.1-8; Luke 24.1-12)

¹ Ke cāwāã per cir* yīnwɔŋ wo, Madalafa Maari ye n ka le gbĩ fla na, maa yãã ntẽmbangbãŋ gi ke ba tã le gbĩ yẽ na, ke gbe kãã. ² Tuu le yãã ke dyaŋ, u n fã ga Syimu Pyar fla na, tesẽ u Yesu kãnyārweɓua ne, maa pe pye ma yee: «Eh, pe wo Yīnfua nakugu yi kãã le gbĩ wo, wo sē cã pe u ta na ye.»

³ Pyar tesẽ woo kãnyārwe ne, pe n yi, ma n gaha le gbĩ fla na. ⁴ Pe naa n fã pe syãm pe ya tãy, u kãnyārwe nwo naa n fã farfar ma ter Pyar yaha; woo n ga cãã dye le gbĩ fla na. ⁵ U n kue tege, ma yãŋ le wãã ma faasyĩmbehe yãã le gbĩ wo, nkãy pe ba Yesu nakugu maha tã ke ne. U sē -sē dye ye. ⁶ Syimu Pyar n pa u kur kue ye, maa ta ter dye le gbĩ wo, ma ke faasyĩmbehe yãã ke fla na, ⁷ ma suhu fai lii ne pe ba maha Yesu yīŋ na, le pye le ya ya, le sē pye ngĩ ne ye. ⁸ Loo na, u kãnyārwe wii tuu ba cãã dye le gbĩ fla na, u bya n -sē dye le laam wo u ya ndoŋ. Tuu ke faasyĩmbehe yãã ke dyaŋ, u n Yesu wĩ sya cĩinde. ⁹ Pe kãnyārwai sē -sē ba Yãhã sabangbãŋ kaplãŋ war wa ye, nkãy ke yee, a Yesu ga yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na.

¹⁰ Pe kãnyārwai syãm n dur ter pe fla na.

Yesu u ya yar Maari na

(Mat 28.9-10; Mar 16.9-11)

* **20:1** 20.1 Koo per kē jimaasyi per ne.

11 Maari n dur ga le gbīi fla na, ma ga nii n wūn. Tuu naa n wūn, ma kuee yāŋ le n wāā le gbīi wo, ¹² u n yāhāyīŋ tēnlehe syām mpāy yāā. Pe kale wān pye wāfir. Pe ba tege nii teelii wo Yesu nakugu ba sāy ta. Nen pye yīŋ kue ye, u syāŋ wuhu -sē pye trε kue ye. ¹³ Pe n u pye ma yee: «Cɔɔ, lii raa n wūn?» U n pe yē wāā sya ma yee: «Waa ra Yīŋfua nakugu gbe kāā, n sē -sē cā u ke ta na ye.»

14 Yaliile Maari tuu naa n pāā, u n wā klaha, ma Yesu yāā tuu yir yer ke fla na, u sē -sē ba cā Yesu kē ye. ¹⁵ Yesu n u pye ma yee: «Cɔɔ, lii raa n wūn, yoo raa n ke?» Maari n le ga ma yee katyir lankua sēŋfua kē. U n u pye ma yee: «Ke ma pye mboo raa u nakugu gbe, le pāā ra ye taa ke ta na, ta n ga ke gbe ba le.» ¹⁶ Yesu n u myaha yee ma yee: «Maari.» Maari n klaha yāŋ, ma u pye Yiifee- yor wo: «Arbuni,» koo yīntaha kē yīŋfua. ¹⁷ Yesu n u pye ma yee: «Ma'a n ta yigi yaha ye! Ma sē yāā, n sē dugu ga wa ra Tuhufua Yāhā fla na ye. -Taa -sē ka ra nampyeŋ- fla na, maa pe pye, a ndoo ga dugu ga ra Tuhufua fla na, wii u ma ye byε Tuhufua, ma maha ma Yāhā ra ye, tesē ye bya ye.»

18 Maari n ka, maa le pāā pe kānyārwei ye, a woo u Yīŋfua Yesu yāā. U n maha Yīŋfua Yesu tēnlehe byε tōr pe ye.

Yesu u ya yar u kānyārwei na

(Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Luke 24.36-49)

19 Koo per yīmper wo, ke pye cāwāā per cir, pe kānyārwei ba pe ya wāā ta nwongbāŋ gaa wo, ma te kāānkleε gbāā tā, pe tee naa n fya pe

Yiifee- yahaseefa na. Yesu n fer gbe yi pe laam wo, ma pe syar ma yee: «Yāhā n yrīn wāā ye kē.»
²⁰ Tuu ba pāā wa ke dyaŋ, u n u klue yar pe na, tesē u mpīy ne. Pe kānyārwai n too yāā, ma u yāŋ cā, pe laam n fīhī flege.

²¹ U n maha pe pye: «Yāhā n yrīn wāā ye kē. Ta Tuhufua Yāhā tuu ra lehe wāā mii syi, ndoo bya n -sē ga ye lehe wāā koo syi.» ²² Tuu loo pāā wa, u n tefay fua woo pe na, ma pe pye ma yee: «Ye tyii Yāhā Yrā Fānga n dye ye laam wo!»
²³ Ya'a mpāy kapee- laha kāā pe na, ke ga kua pe na, ya'a -sē mpāy kapee- sye yaha pe na, ke ga kuee pe na.»

²⁴ Yesu tuu ba u ya yar u kānyārwai na, Tema wii pe naa n yee Didim, koo yīntaha wuhuwāā, woo sē pye pe laam wo ye. Pe kānyārwai sēnsye syām mii waa ba kē. ²⁵ Pe kānyārwai mii n -sē le pāā u ye, poo u Yīnfua yāā. U n -sē pe pye ma yee: «N ma yee n sē pe puēnte kueysar yāā u klue na, ma ta kānde tē te na ye, tesē n ma yee n sē ra koho le u mpīy nadyaha fla na ye, n saa le sya u yir gbā wo ye.»

²⁶ Plii kuatāā n ba nɔ, pe kānyārwai n maha ba pe ya wāā ta ke nwongbāŋ wo, Tema pye pe ne. Te kāānkle ba gbāā tā, Yesu n fer gbe yi pe nsoho wo, ma pe syar ma yee: «Yāhā ke yrīn wāā ye kē.» ²⁷ U n Tema pye ma yee: «Tema, ta klue yāŋ, pa ma ba tē yāŋ te na! Ma koho yūhū ba le ta mpīy fla na; ma tee ba yee ma sē ta wīi sya cīinde ye. Yagaa le sya cīinde, ndoo yir gbā wo!» ²⁸ Tema n u yē wāā sya ma yee: «Mboo ta Yīnfua, mboo ta Yāhā.» ²⁹ Yesu n u pye ma yee:

«Taa ra yāã, koo kē ma n le sya cīinde. Mpāy pe sē le yāã ye, ma -sē le sya cīinde, poo wīi n tāy.»

Yesu tuu kai- nkāy pye

³⁰ Cāã gii bye Yesu tuu pye u kānyārwei ne, u ba laanwo wūhū busāã pye, koo bye sē yrūhū saba nwo wo ye. ³¹ Kai- ngīi -sē yrūhū ta saba nwo wo, ma yee ye le sya cīinde Yesu woo kē u Yāhā Yīndefua Crise. U maha ma Yāhā Dya. Ya'a u ta ye Yater, ye ga cīinde yrā yāã, lii wākuayāã wee le na ye.

21

Yesu laanwo wīi pye fuayigisaha wo

¹ Loo kur ye, Yesu n u ya yar u kānyārwei na Galele langbāŋ yē na, klo laa tāy pe naa n yee Tyiberyati. Tuu u ya yar pe na mii syi, le nde.

² Per gaa, Syimu Pyar, tesē Tema ne wii pe naa n yee wuhuwāã, ma suhu Natanelu ne, u naa n yi Kana wo Galele kue ye, tesē Sewede dyam ne, ma suhu kānyārwei syām mpāy ne pe pye pe ya ne. ³ Syimu Pyar n pe pye ma yee: «Ndoo n gaha fuayigisaha wo.» Pe n u pye ma yee: «Wo bya ga ka ma ne.» Pe n yi, maa dugu dye salangbāŋ wo, ma nii joo miy yahasee ye. Koo yīmper bye wo, pe sē ngaa yāã ye.

⁴ Yūhū ke ba syii, Yesu n pa, maa yer langbāŋ yē na. Pe kānyārwei n u yāã, pe sē -sē ba cā woo kē ye. ⁵ U n pe pye ma yee: «Ta cīifa, ye sē fua-yāã yigi la?» Pe n yee: «Aye, wo sē ngaa yāã ye.»

⁶ Tuu loo luhu, u n pe pye ma yee: «Ye u joo miy le yagaa ke salangbāŋ kāndigi kue ye, ye ga yigi!» Pe n -sē u joo miy le, ma yāã pe saha u joo

tyĩn ba le ke salangbãŋ wo ye, u ba yĩ fua- ne, koo kē.

⁷ Pe loo yãã, u Yesu kãnyãrwebua n Syimu Pyar pye ma yee: «Eh, wo Yĩnfua kē.» Pyar -sē pye kadyepua ne. Tuu loo luhu, u n u nayroho gbe le, ma too loho wo, ma ga ka farfar. ⁸ Loo yale wo, pe kãnyãrwai sē ba dey langben na ye. Pe n nii n pai ke salangbãŋ ne, ma nii u joo tyĩn n taha pe ya na, u ba yĩ fua- ne. ⁹ Pe ga tege kãntraha na, pe n fua- yãã naankãhã na, bur ne kãnkãy na. ¹⁰ Yesu n pe pye ma yee: «Ta cĩfa, fua- mpãy tee yigi, -ye pa mpãy ne!» ¹¹ Syimu Pyar n dugu dye ke salangbãŋ wo, ma u joo fle yi. U ba yĩ fuababai gbeekuasĩ sēnsye tãã ne. Pe fua- wãnihi naa bye ne, u joo sē cer ye. ¹² Yesu n pe pye ma yee: «-Ye pa yaa di!» Pe ba u yãŋ cã, waa sē u yey ma yee yoo kē u ne ye. ¹³ U n yũhũ dye pe tãy, ma bur gbe ma naha ka la pe kē, fua- ne.

¹⁴ Tuu ku ma yir gbã wo, u tehe tãã wuhu kē tuu u ya yar u kãnyãrwai na.

Yesu Pyar yey laa ne tehe tãã

¹⁵ Yaliile pe ba di wa, Yesu n Syimu Pyar yey: «Nsân dya Syimu, ta ntãŋ dye la ma tãy, ma ta ter mii mii yaha?» U n u yẽ wãã sya ma yee: «Ãwã, Yĩnfua, ma cã ma wĩ n tãy ra ye.» Yesu n -sē u pye ma yee: «Ta nawee- yigi yõ mbanaha wãŋ syi dyaŋ u mbapĩy ne!» ¹⁶ U n u yey tehe syãŋ wuhu na ma yee: «Nsân dya Syimu, ta ntãŋ dye la ma tãy?» U n u yẽ wãã sya ma yee: «Ãwã, Yĩnfua, ma cã ma wĩ n tãy ra ye.» Yesu n u pye ma yee: «Naa ra nawee- yãŋ mbanaha wãŋ syi

dyaŋ u mbapĩy ne!» ¹⁷ Ke tɛhɛ tãã wuhu na u n u yey: «Nsân dya Syimu, ta wĩĩ n tãy la ma ye?» Pyar laam n wlãhã, tuu u yey ke tɛhɛ tãã wuhu na, a u wĩĩ n tãy la u ye. U n u pye ma yee: «Yĩnfua, mboo taa kai- byɛ cã, ma cã ma wĩĩ n tãy ra ye.» Yesu n u pye ma yee: «Ta mbapĩy yigi yõ!

¹⁸ Ta n kapãn laa pãã ma ye, taa pye naanfuẽ, ma naa mii pua mii ya, ma naa n gaha teelii ma ma tãy. Ma 'a -sẽ ba ɛ, maa ba klue kuã naa n yir, waa n naa ma pua nayrɛ wãn ne, u naa n gaha ma ne teelii le sã n tãy ma ye ye.» ¹⁹ Kaplãŋ ngĩĩ le yar, Pyar ga ba gbã mpãy ter ku, u Yãhã myaha gboho ke syĩ. Yesu tuu loo pãã wa, u n u pye ma yee: «Naa n taha ra na ma kuãŋ ne!»

²⁰ Pyar n klaha yãŋ kur kue ye, ma Yesu kãnyãrweɓua yãã tuu n taha pe na. Per gii pe ba kur kue digi wãã di Yesu n cã ku, woo kãnyãrwe kã tuu ba yũhũ dye Yesu tãy, ma u pye ma yee tuu le pãã woo ye, a wii woo tuu ga ba yi kãã u kur ye. ²¹ Pyar tuu ba u yãã, u n Yesu yey ma yee: «Yĩnfua, ah woo, lii loo le ga ba u dye?» ²² Yesu n u yẽ wãã sya ma yee: «N ma sya n traha u kuee driyẽ wo ta n sya ba dur ba, ma kalaa wee ye. Mboo, naa n taha ra na ma kuãŋ ne!» ²³ Yesu nawee- n nii le pãã pe ya nsoho wo, a u kãnyãrwe saa ku yãã ye. Yesu sã -sẽ ba le pãã Pyar ye, a u kãnyãrwe saa ku yãã ye. U ba yee, a le ma tãy woo ye u kuee driyẽ wo woo n sya ba dur ba, u kalaa wee ye.

²⁴ Woo kãnyãrwai kã tuu kai- ngĩĩ tõr nawee- ye, ma ke yrũhũ ta. Wo byɛ, wo cã lii tuu pãã le

ma cĩnde.

²⁵ Yesu maha kai- busãã pye. Pe ma ne ke byε yrũhũ naa n ta sabar wo, n sē le sya te tasar ga ne yãã driyẽ kur byε wo ye.

lxxxv

YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
Karaboro, Eastern: YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
New Testament

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Eastern Karaboro

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

15120496-00e2-503a-8d40-2d7cfdc1ba5b